

LATVIJAS REPUBLIKAS
NATURALIZĀCIJAS PĀRVALDE

2005. GADA DARBA PĀRSKATS

RĪGA

SATURS

PRIEKŠVĀRDS	5
1. PAMATINFORMĀCIJA	6
1.1. Iestādes juridiskais statuss	6
1.2. Politikas jomas un darbības virzieni	6
1.3. Pārvaldes struktūra	7
1.4. Pārvaldes darba organizācija	8
1.4.1. Stratēģiskās vadības grupa	8
1.4.2. Apelācijas komisija	12
1.4.3. Administratīvā komisija	13
1.4.4. Ētikas komisija	13
2. IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI	14
2.1. Pārvaldes prioritātes 2005. gadā	14
2.1.1. Latvijas pilsonības prestiža paaugstināšana	14
2.1.2. Pārvaldes darbības normatīvā regulējuma pilnveidošana	14
2.1.3. Valodas prasmes un zināšanu pārbaūžu procesa pilnveidošana	15
2.2. Rezultatīvo rādītāju izpilde	16
2.3. Latvijas pilsonības iegūšanas procesa nodrošināšana	17
2.3.1. Situācijas raksturojums	17
2.3.2. Naturalizācija	20
2.3.2.1. Pretendentu demogrāfiskais raksturojums	20
2.3.2.2. Valodas prasmes un zināšanu pārbaudes	21
2.3.2.3. Izbeigtās naturalizācijas lietas un naturalizācijas atteikumi	22
2.3.3. Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšana.	23
2.3.4. Pēc 1991. gada 21. augusta Latvijā dzimuša bezvalstnieku vai nepilsoņu bērna atzišana par Latvijas pilsoni	24
2.3.5. Latvijas pilsoņa statusa atjaunošana	25
2.4. Latvijas pilsonības zaudēšanas procesa nodrošināšana	25
2.4.1. Atteikšanās no Latvijas pilsonības	25
2.4.2. Latvijas pilsonības atņemšana	26
2.5. Iekšējā kontrole un pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesa kvalitātes nodrošināšana	26
4. BUDŽETA INFORMĀCIJA	28
4.1. Valsts pamatbudžeta līdzekļu izlietojums	28
4.2. Valsts investīciju programmas realizācija	31
4.3. Dāvinājumu līdzekļu piesaiste un izlietojums	32
5. PERSONĀLS	33
5.1. Personāla mainība	34
5.2. Personāla kvalifikācijas raksturojums	35
5.3. Ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtēšana	36
5.4. Iekšējās komunikācijas nodrošināšana	37
6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	38
6.1. Sabiedrības informēšana	38
6.2. Projektu īstenošana	39
6.3. Sadarbība ar masu saziņas līdzekļiem	41
6.4. Sadarbība ar valsts institūcijām	42

6.5. Sadarbība ar pašvaldībām	44
6.6. Sadarbība ar izglītības iestādēm	45
6.7. Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām	47
7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	48
8. PRIORITĀTES 2006. GADAM	50
PIELIKUMI	51
THE ANNUAL REPORT – 2005 (SUMMARY)	55

PRIEKŠVĀRDS

Godājamais 2005. gada pārskata lasītāj!

Naturalizācijas pārvaldes darbā 2005. gads iezīmējās ne tikai kā aktīva darba, bet arī problēmsituāciju apzināšanas un to analīzes gads.

Konsekventi tika ievēroti iestādes darbības galvenie principi, kā arī īstenotas 2005. gadam noteiktās prioritātes. Īstenojot pārvaldes darba organizācijas stratēģiskos principus 2005. gadā, īpaši vēlētos uzsvērt demokrātisma un humānisma principu. Tā būtību izsaka iestādes darba stils un atbildība par rīcības sekām:

pirmkārt, ikvienai valsts pārvaldes iestādei jāsniedz pakalpojumi iedzīvotājiem, tā nevar pastāvēt kā savu specifisku interešu aizstāve, nerēķinoties ar apmeklētāju interesēm. Šai sakarībā pārvaldei tas bija saspringts gads, jo intensīvais pilsonības iegūšanas process – vairāk nekā 19 tūkst. naturalizācijas iesniegumi – prasīja visu darbinieku maksimālu atdevi un korekcijas darba organizēšanā. Tas viss bija jāveic, nemainot iestādes eiropisko darba stilu – juridiski korekti izpildot tiesību aktos noteikto, tajā pašā laikā saglabājot līdzsvarotu mieru un cieņu saskarsmē ar ikvienu no apmeklētājiem;

otrkārt, valsts pārvaldes iestādei visos gadījumos ir jāanalizē un jāprognozē savas rīcības iespējamās sekas, līdzsvarojot valsts intereses ar dažādu iedzīvotāju grupu interesēm, neradot to starpā spriedzi un konfrontāciju. Šajā nolūkā 2005. gadā tika analizēta Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaūžu norise visā Latvijas teritorijā, kā arī tika vākta atgriezeniskā informācija, kura parādīja kā pozitīvo, tā arī steidzami risināmās problēmas, kuras nekavējoties tika apzinātas un kuru novēršanai tika meklēti risinājumi.

Pārskata periodā aizsākās darbs pie informatīvā ziņojuma “Par valsts apdraudējumu risku analīzi naturalizācijas procesā un veicamajiem pasākumiem to novēršanai”, tika izveidota Ētikas komisija un strādāts pie pārvaldes darbības normatīvā regulējuma pilnveidošanas.

Tāpat kā iepriekšējos gados, notika intensīva komunikācija ar sabiedrību. Pārskata periodā nodrošināta bezmaksas informatīvā tālruņa darbība, pārvaldes sākuļlapa globālajā datora tīmeklī “Internet” tika apmeklēta 130 tūkst. reižu, pa Latviju ceļoja izstāde “Pilsonība Latvijā un Eiropas Savienībā”, regulāri tika rīkotas informācijas dienas un īstenoti vairāki projekti.

Kā vienmēr, īpaša uzmanība tika pievērsta sadarbībai ar plašsaziņas līdzekļiem, ko apliecina fakts, ka ziņu aģentūru LETA un BNS gada laikā publicēto ziņu kopējais skaits vien pārsniedzis septiņus simtus.

Vēlos pateikties visām pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, kuras pārskata periodā bijušas pārvaldes sadarbības partneri, mūsu ārvalstu draugiem, masu saziņas līdzekļiem un īpaši Tieslietu ministrijai par savstarpējo sadarbību un konstruktīvu, profesionālu pieeju problēmjautājumu risināšanā.

Bet vissiltākie pateicības vārdi tiem kolēģiem, kuri ar savu darbu un sirsddegsmi gan baltās, gan nebaltās dienās apliecinājuši, ka ir īsteni sava darba entuziasti un Latvijas valsts patrioti.

Eiženija Aldermane

Naturalizācijas pārvaldes priekšniece

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Iestādes juridiskais statuss

Naturalizācijas pārvalde (turpmāk – pārvalde) ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku Latvijas pilsonības jomā, kā arī savas kompetences ietvaros koordinē sabiedrības integrācijas procesu Latvijā. Pārvalde dibināta 1994. gada 18. oktobrī, bet darbs ar Latvijas pilsonības pretendentiem (turpmāk – pretendenti) uzsākts 1995. gada 1. februārī, kad valstī sākās naturalizācijas process.

Pārskata periodā pārvaldes darbību reglamentēja šādi normatīvie akti:

- Pilsonības likums;
- Valsts pārvaldes iekārtas likums;
- Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2005. gada 22. februāra noteikumi Nr. 137 “Naturalizācijas pārvaldes nolikums”;
- MK 1999. gada 2. februāra noteikumi Nr. 32 “Kārtība, kādā tiek iesniegts un izskatīts iesniegums par bērna atzīšanu par Latvijas pilsoni”;
- MK 1999. gada 2. februāra noteikumi Nr. 33 “Noteikumi par latviešu valodas prasmes un Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudi personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā”;
- MK 1999. gada 2. februāra noteikumi Nr. 34 “Naturalizācijas iesniegumu pieņemšanas un izskatīšanas kārtība”;
- MK 2000. gada 28. novembra noteikumi Nr. 410 “Noteikumi par valsts nodevu par atteikšanās no Latvijas pilsonības un pilsonības atjaunošanas dokumentēšanu”;
- MK 2001. gada 9. janvāra noteikumi Nr. 13 “Latvijas pilsonības zaudēšanas un atjaunošanas dokumentēšanas kārtība”;
- MK 2001. gada 5. jūnija noteikumi Nr. 234 “Noteikumi par valsts nodevas apmēru naturalizācijas iesnieguma iesniegšanai”;
- MK 2005. gada 19. jūlija noteikumi Nr. 526 “Noteikumi par Naturalizācijas pārvaldes maksas pakalpojumu cenrādi”;
- Naturalizācijas pārvaldes reglaments.

1.2. Politikas jomas un darbības virzieni

Pārvaldes darbības mērķus un galvenos uzdevumus nosaka MK 2005. gada 22. februāra noteikumi Nr. 137 “Naturalizācijas pārvaldes nolikums”.

Pārvaldes darbības mērķi ir:

- kvalitatīva pilsonības jautājumu risināšana un Latvijas pilsonības prestiža paaugstināšana;
- Latvijas sabiedrības integrācijas procesa koordinēšana savas kompetences ietvaros.

Pārvaldes galvenie uzdevumi:

No pārvaldes darbības sākuma 1995. gada 1. februārī:

- izskatīt personu iesniegumus par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā un sagatavot iesniegšanai Ministru kabinetā tiesību aktu projektus par Latvijas pilsonības piešķiršanu naturalizācijas kārtībā vai pieņemt lēmumu par naturalizācijas atteikumu;
- organizēt Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta, Latvijas vēstures zināšanu pārbaudes materiālu un latviešu valodas prasmes pārbaudes materiālu izstrādāšanu personām, kuras pretendē uz Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā, un nodrošināt nepieciešamo mācību palīg līdzekļu un metodisko līdzekļu sagatavošanu;
- pārbaudīt personām, kuras pretendē uz Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā, Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanas, kā arī latviešu valodas prasmi;
- atbilstoši kompetencei piedalīties politikas plānošanas dokumentu un normatīvo aktu projektu izstrādāšanā, kā arī sniegt atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem normatīvo aktu projektiem;
- informēt sabiedrību par pārvaldes darbību.

No 1999. gada 1. janvāra:

- izskatīt personu iesniegumus par personu piederību Latvijas pilsoņu kopumam saskaņā ar Pilsonības likuma 2. panta 1., 1.¹, 1.² un 1.³ punktu, kā arī 3.¹ pantu, pieņemt lēmumu par personas piederību Latvijas pilsoņu kopumam vai par iesnieguma izskatīšanas izbeigšanu;
- izskatīt personu iesniegumus par atteikšanos no Latvijas pilsonības, pieņemt lēmumu par personas atzīšanu par Latvijas pilsonību zaudējušu vai par atteikumu atzīt personu par Latvijas pilsonību zaudējušu;
- izskatīt pārbaudes lietas par Latvijas pilsonības atņemšanu, pieņemt lēmumu izbeigt pārbaudes lietu vai celt prasību tiesā par Latvijas pilsonības atņemšanu;
- izskatīt personu iesniegumus par Latvijas pilsonības atjaunošanu;
- atbilstoši kompetencei koordinēt sabiedrības integrācijas procesu valstī.

1.3. Pārvaldes struktūra

Pārvaldes organizatorisko struktūru veido daļas, reģionālās nodaļas un to filiāles. Iestādei ir reģionālo nodaļu princips, kas ļauj racionāli izmantot cilvēku resursus un taupīt valsts līdzekļus.

Pārvaldes reģionālās nodaļas un to filiāles izveidotas, balstoties uz nepilsoņu skaitu katrā administratīvajā teritorijā un no to ģeogrāfiskā izvietojuma (sk. 1. attēlu). Tās veic sākotnējo darbu ar pilsonības pretendentiem, kas saistīts ar iesniegumu pieņemšanu, kā arī nodrošina MK rīkojuma izrakstu par uzņemšanu Latvijas pilsonībā izsniegšanu. Nodaļas un to filiāles arī sniedz konsultācijas, sadarbojas ar vietējām pašvaldībām, izglītības iestādēm un nevalstiskajām organizācijām sabiedrības integrācijas procesu veicināšanai.

Pretendentu latviešu valodas prasmes (turpmāk – valodas prasmes), kā arī Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu (turpmāk – zināšanu) pārbaudes nodrošina Metodikas un eksaminācijas centrs Rīgā un pieci Eksaminācijas sektori reģionos.

Pārvaldes Pilsonības lietu daļa sadarbībā ar reģionālajām nodaļām izskata pilsonības pretendentu lietas, veicot Pilsonības likumā noteiktās dokumentu pārbaudes un sagatavojot MK rīkojuma projektus par uzņemšanu Latvijas pilsonībā un Latvijas pilsonības atjaunošanu, kā arī pārvaldes lēmumu projektus par pilsoņa statusa reģistrēšanu un bērna atzīšanu par Latvijas pilsoni.

Pilsonības lietu daļa arī izskata personu iesniegumus un sagatavo lēmumu projektus par Latvijas pilsonības zaudēšanu sakarā ar atteikšanos no tās.

Darbu ar sabiedrības integrācijas jautājumiem veic pārvaldes Informācijas centrs Rīgā, kā arī reģionālie informācijas centri Daugavpilī, Rēzeknē un Liepājā, bet pārējās reģionālajās nodaļās un to filiālēs ir amatpersona, kuras kompetencē ietilpst sabiedrības integrācijas jautājumu risināšana. Iestādes vadība un pārējās centrālā aparāta struktūrvienības veic uzdevumus, kas saistīti ar iestādes vispārējo vadību, kā arī juridisko, finansiālo, saimniecisko, informatīvo u.c. nodrošinājumu.

2005. gada sākumā pārvaldes centrālajā aparātā bija 10 struktūrvienības, tiešo darbu ar pretendentiem veica deviņās reģionālās nodaļās un to 14 filiālēs (sk. 1. shēmu).

Pārskata periodā pārvalde veica strukturālas izmaiņas (sk. 2. attēlu):

- lai optimizētu pārvaldes kompetencē esošo uzdevumu izpildi ar tās personālu un finanšu resursiem, izvērtējot struktūrvienību darba apjomu, tika samazināta Saldus nodaļas darbības teritorija, no tās izslēdzot Dobeles rajonu, paplašinot Jelgavas nodaļas darbības teritoriju, tajā iekļaujot Dobeles rajonu. Attiecīgi Saldus nodaļas Dobeles filiāle ar 2005. gada 1. aprīli pārveidota par Jelgavas nodaļas Dobeles filiāli;
- sakarā ar nelielo nepilsoņu skaitu un gauso pilsonības iegūšanas procesa tempu Preiļu rajonā, kas nebija adekvāts ieguldītajam darbam un finanšu līdzekļiem, 2005. gada 7. novembrī likvidēta Rēzeknes nodaļas Preiļu filiāle, paplašinot Rēzeknes nodaļas apkalpojamo teritoriju, tajā iekļaujot Preiļu rajonu.

1.4. Pārvaldes darba organizācija

Pārvaldes darba organizācija noteikta pārvaldes reglamentā un amatpersonu amata aprakstos.

Pārvaldē darbojas stratēģiskās vadības grupa un īpašas komisijas, kas izveidotas, lai savas kompetences ietvaros pieņemtu lēmumus, kas saistīti ar pārvaldes tiešo funkciju izpildi, pārvaldes darba optimizēšanu un rastu risinājumus problēmsituācijās.

1.4.1. Stratēģiskās vadības grupa

Pārvaldes stratēģiskās vadības grupa ir izveidota 1999. gadā, lai kompleksi analizētu un prognozētu pārvaldei noteikto uzdevumu izpildi, veidotu un koordinētu iestādes darbības stratēģiju un taktiku, nodrošinot ar to saistīto dokumentu operatīvu izstrādāšanu, aprobēšanu un ieviešanu, risinātu ar Latvijas pilsonības iegūšanas un zaudēšanas optimizēšanu saistītos jautājumus, lai turpinātu pilnveidot sadarbību ar Latvijas un ārvalstu institūcijām un koordinētu pārvaldes rīcību to programmu un projektu īstenošanā, kas saistīti ar pārvaldes darbību.

2005. gadā notikušas 50 stratēģiskās vadības grupas sanāksmes, kurās skatīti jautājumi, attiecībā uz kuriem bija nepieciešams pārvaldes vadības lēmums un rīcība.

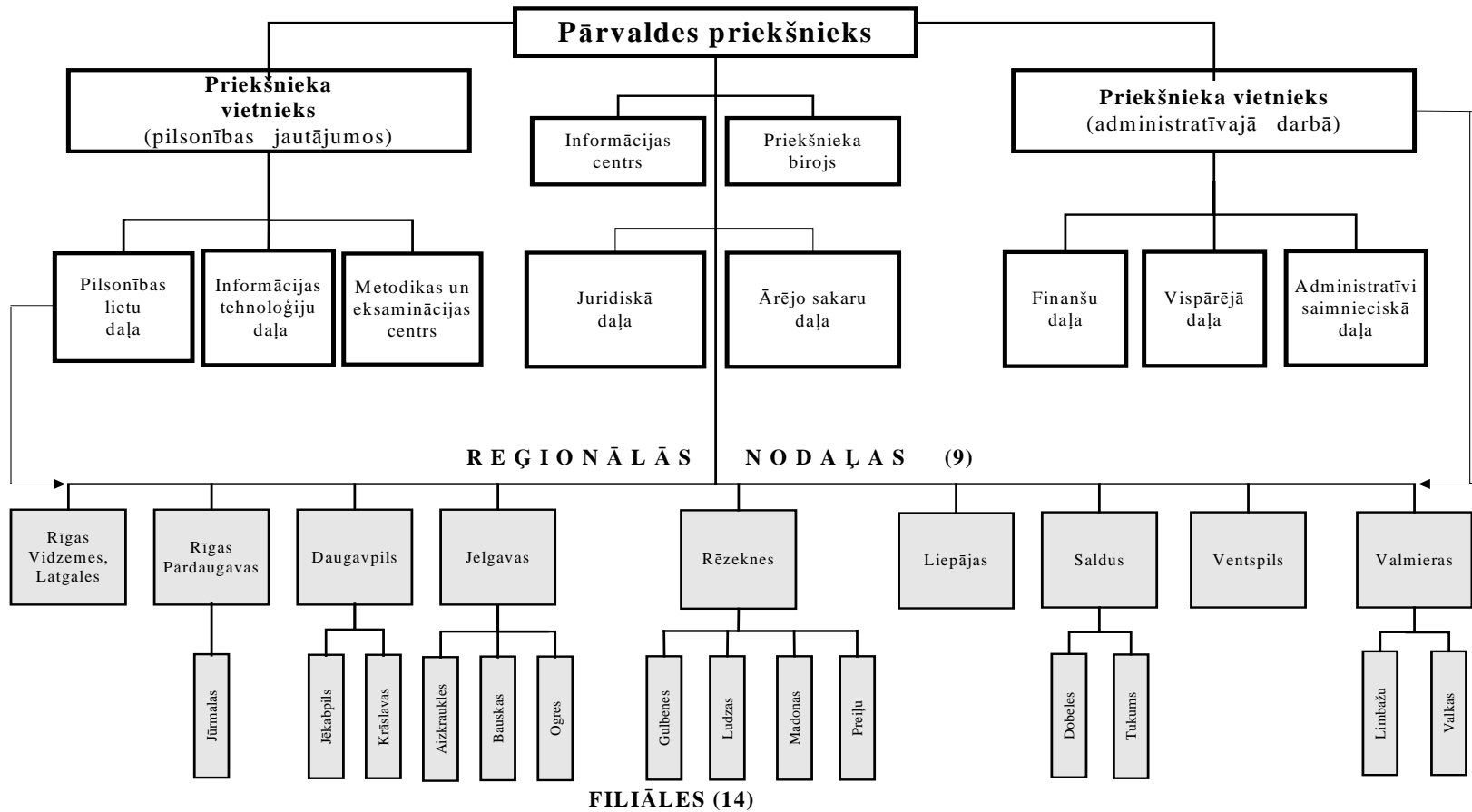
Pārvaldes reģionālās nodaļas un to filiāles
(uz 01.01.2005.)

Pārvaldes reģionālās nodaļas un to filiāles
(uz 31.12.2005.)

Naturalizācijas pārvaldes struktūra
(uz 01.01.2005.)

Svarīgākie lēmumi, ko stratēģiskās vadības grupa pieņēmusi 2005. gadā, ir par:

- pārvaldes 2005. gada darba plānu;
- informatīvajā ziņojumā “Par valsts apdraudējumu risku analīzi naturalizācijas procesā un veicamajiem pasākumiem to novēršanai” iekļaujamajiem pasākumiem;
- normatīvo aktu projektu izstrādāšanu:
  - par bērnu līdz 15 gadu vecumam, kuru vecāki naturalizējušies, naturalizācijas kārtību;
  - par naturalizācijas pārbaužu atvieglojumiem pensijas vecumu sasniegušām personām, kuru veselības stāvoklis ierobežo Pilsonības likumā noteikto valsts valodas un zināšanu pārbaužu kārtēšanas iespējas;
  - par latviešu valodas prasmes minimālā līmeņa paaugstināšanu personām, kuras uzrāda sertifikātu par centralizētā latviešu valodas un literatūras eksāmena nokārtošanu;
  - par termiņa noteikšanu atkārtotām Pilsonības likumā noteiktajām valsts valodas un zināšanu pārbaudēm;
- Pilsonības likuma 15. panta otrās daļas interpretāciju (saskaņojot ar Tieslietu ministriju un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi), atbilstoši kurai bērniem, kuriem nav piešķirts personas kods, ir tiesības iegūt Latvijas pilsonību kopā ar to vecāku, kurš naturalizējies;
- iekļaujamajiem uzdevumiem Tieslietu ministrijas darba plānā stratēģisko darbības virzienu īstenošanai 2006. gadā;
- priekšlikumiem finansējuma pieprasīšanai 2005. gada valsts budžeta grozījumiem (latviešu valodas bezmaksas kursu organizēšanai, telpu nomai, informatīvā tālruņa darbības nodrošināšanai);
- priekšlikumiem Pilsonības likuma grozījumiem;
- pārvaldes darba grupu izveidošanu:
  - eksaminācijas procesa un pārbaužu satura optimizācijai;
  - pārvaldes amatu klasifikācijas izveidošanai saistībā ar valdībā 2005. gada 3. maijā pieņemtajiem MK noteikumiem Nr. 310 “Par amatu klasifikācijas sistēmu un amatu klasificēšanas kārtību valsts tiešās pārvaldes iestādēs”;
  - pārvaldes ierēdņu rokasgrāmatas aktualizēšanai;
- pārvaldes 10 gadu darba jubilejas pasākumiem, to norisi;
- priekšlikumiem informācijas apmaiņas ar iestādēm, kuras sniedz atzinumus par pilsonības pretendentu sniegtās informācijas atbilstību Pilsonības likumam, optimizēšanai;
- pētījuma veikšanu par izglītības iestāžu audzēkņu latviešu valodas prasmju un Pilsonības likumā noteikto zināšanu atbilstību Pilsonības likuma prasībām;
- neatkarīgu ekspertu piesaistīšanu, kas veiktu pārvaldē ieviesto un plānoto drošības pasākumu analīzi un sniegtu rekomendācijas korupcijas iespējamības novēršanai;
- pārvaldes strukturālajām izmaiņām:
  - par Saldus nodaļas pārziņā esošās Dobeles filiāles pievienošanu Jelgavas nodaļai;
  - par Valmieras nodaļas pārveidošanu par filiāli 2006. gadā un tās pievienošanu Rīgas Vidzemes un Latgales nodaļai;
  - par eksaminācijas organizēšanas kārtības izmainīšanu Kurzemes reģionā 2006. gadā;
- pārvaldes Ētikas kodeksa izstrādāšanu un Ētikas komisijas izveidošanu;
- pārvaldes reglamenta un tās struktūrvienību reglamentu izstrādāšanu;
- organizatoriska rakstura pasākumiem Valmieras nodaļā pēc Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja saņemtās informācijas par iespējamu prettiesisku darbību naturalizācijas pārbaudījumu kārtēšanā minētajā nodaļā.

1.4.2. Apelācijas komisija

Pārvaldes Apelācijas komisija ir izveidota iesniegumu izskatīšanai par apstrīdētiem pārvaldes lēmumiem atteikt pieņemt iesniegumu Latvijas pilsonības iegūšanai, zināšanu pārbaudes komisiju

pieņemtajiem lēmumiem, kā arī citiem pārvaldes amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem vai faktisko rīcību, kuri apstrīdami pārvaldes priekšniekam.

Komisija izskata iesniegumus par apstrīdētiem pārvaldes amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem vai faktisko rīcību un pārbauda administratīvā akta vai faktiskās rīcības tiesiskumu un lietderību.

Apelācijas komisijas darbību reglamentē pārvaldes 2004. gada 26. jūlijā apstiprinātais nolikums. 2005. gadā tika saņemta viena pilsonības pretendenta apelācijas sūdzība, kas tika noraidīta.

Kopš savas darbības uzsākšanas 1995. gadā Apelācijas komisija ir izskatījusi 26 apelācijas sūdzības, no kurām 11 gadījumos prasība ir apmierināta, 15 gadījumos – noraidīta.

1.4.3. Administratīvā komisija

Administratīvās komisijas darbības mērķis ir iesniegumu izvērtēšana par pārvaldes amatpersonu iespējamo prettiesisko darbību.

Pārskata periodā tika ierosinātas disciplinārlietas pret sešām pārvaldes amatpersonām. Pamatojoties uz izmeklēšanas rezultātiem, pieņemts lēmums izbeigt pret divām amatpersonām ierosinātās disciplinārlietas, vienai amatpersonai uzlikts disciplinārsods – piezīme, divām amatpersonām uzlikts disciplinārsods – pazemināšana amatā, vienai amatpersonai uzlikts disciplinārsods – rājiens.

1.4.4. Ētikas komisija

Pārskata periodā apstiprināts pārvaldes Ētikas kodekss, kura mērķis ir noteikt pārvaldes ierēdņu un darbinieku profesionālās ētikas, uzvedības un savstarpējās saskarsmes pamatprincipus, lai nodrošinātu pārvaldes nodarbināto amata pienākumu likumīgu, kvalitatīvu un godprātīgu veikšanu un vairotu sabiedrības uzticību pārvaldei.

Pārvaldē izveidota Ētikas komisija, kuru katram pārvaldē strādājošajam ir tiesības informēt, ja nodarbināto savstarpējās attiecībās ir bijusi diskriminējoša vai aizvainojoša attieksme.

Komisijas uzdevums ir izskatīt iesniegumus par pārvaldes nodarbināto neētisku rīcību vai Ētikas kodeksa neievērošanu, pārbaudīt nodarbināto rīcības atbilstību Ētikas kodeksa prasībām, pieņemt lēmumu un sniegt ieteikumus pārvaldes priekšniekam tālākai rīcībai.

Pārskata periodā komisija nav saņēmusi nevienu iesniegumu.

2. IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Pārvaldes prioritātes 2005. gadā

Pārvaldes prioritātes noteiktas, balstoties uz valdības rīcības plānu un pārvaldes darbības mērķiem. Pārskata periodam tās bija:

1. Latvijas pilsonības prestiža paaugstināšana, radot labvēlīgu attieksmi pret pilsonības ieguves procesu;
2. pārvaldes darbības normatīvā regulējuma pilnveidošana;
3. valodas prasmes un zināšanu pārbaūžu procesa pilnveidošana.

2.1.1. Latvijas pilsonības prestiža paaugstināšana

Pārvalde īstenojusi pasākumu kopumu saiknes ar sabiedrību uzturēšanai un tās, īpaši jau nepilsoņu kopas, informēšanai un izglītošanai ar pilsonību, kā arī sabiedrības integrāciju saistītajos jautājumos (sk. 6. sadaļu). Ievērojot sabiedrības daudzveidību, darbs norisinājies ar dažādām mērķgrupām, īpašu uzmanību veltot skolu jaunatnei. Informatīvie un citi sabiedrības integrāciju veicinoši pasākumi rīkoti sadarbībā ar pašvaldībām (sk. 6.5. nodaļu), izglītības iestādēm (sk. 6.6. nodaļu) un nevalstiskajām organizācijām (sk. 6.7. nodaļu). Aktīva sadarbība sabiedrības informēšanā norisinājusies ar masu saziņas līdzekļiem (sk. 6.3. nodaļu).

Pārskata periodā pārvalde noteiktu nepilsoņu grupu uzrunāšanai aktivizēja sadarbību ar ārvalstu vēstniecībām. Tika aktualizēta sadarbība ar Lietuvas, Ukrainas, Polijas u.c. vēstniecībām.

Ar piesaistīto ārvalstu finanšu līdzekļu palīdzību tika pabeigts valsts valodas prasmes pilnveidošanas projekts "Latviešu valodas intensīvās apmācības programmas ieviešana naturalizācijas procesa veicināšanai Latvijā" (sk. 6.2. nodaļu).

2.1.2. Pārvaldes darbības normatīvā regulējuma pilnveidošana

2005. gadā, nodrošinot pārvaldes darbības normatīvā regulējuma pilnveidošanu, tika izstrādāti un MK pieņemti šādi normatīvie akti:

- MK 2005. gada 22. februāra noteikumi Nr. 137 "Naturalizācijas pārvaldes nolikums". Noteikumu pieņemšana bija nepieciešama, lai saskaņotu pārvaldes darbības normatīvo regulējumu ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu un Administratīvā procesa likumu. Noteikumi nosaka, ka pārvalde ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku Latvijas pilsonības jomā.
- MK 2005. gada 19. jūlija MK noteikumi Nr. 526 "Noteikumi par Naturalizācijas pārvaldes maksas pakalpojumu cenrādi", kas izdoti saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību. Noteikumi nosaka pārvaldes maksas pakalpojumu izcenojumus.
- MK 2005. gada 23. augusta noteikumi Nr. 624 "Grozījumi MK 1999. gada 2. februāra noteikumos Nr. 34 "Naturalizācijas iesniegumu pieņemšanas un izskatīšanas kārtība"". Grozījumi noteikumos nodrošina Pilsonības likuma 15. panta (par bērnu naturalizāciju) izpildi attiecībā uz 15 gadu vecumu nesasnējušiem bērniem, kuru vecāki ir ieguvuši Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā.

Pārvaldes amatpersonas strādāja ar LR Ministru prezidenta rīkojumu izveidotajā darba grupā, kas tika izveidota, lai aktualizētu atsevišķās Pilsonības likuma normās ietverto tiesisko regulējumu,

izvērtētu atklātās problēmas un sagatavotu attiecīgu likumprojektu par grozījumiem Pilsonības likumā.

Sagatavotā likumprojekta tālākā virzība pagaidām ir atlikta.

Pārskata periodā, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likumu, tika izdots Naturalizācijas pārvaldes reglaments, kas nosaka iestādes struktūru un darba organizāciju. Pārvaldes struktūrvienību darba organizācija ir noteikta šo struktūrvienību reglamentos.

2.1.3. Valodas prasmes un zināšanu pārbaužu procesa pilnveidošana

Pārvaldē tika izveidota darba grupa latviešu valodas prasmes, valsts himnas teksta, Satversmes un Latvijas vēstures zināšanu pārbaužu procesa optimizēšanai. Darba rezultātā tika sagatavoti priekšlikumi valodas prasmes un zināšanu pārbaužu satura pilnveidošanai un uzsākta:

- MK noteikumu projekta "Grozījumi "Ministru kabineta 1999. gada 2. februāra noteikumos Nr. 33 "Noteikumi par latviešu valodas prasmes un Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudi personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā"" sagatavošana, lai izdarītu grozījumus attiecībā uz termiņiem, kādos pilsonības pretendents atkārtoti var kārtot latviešu valodas prasmes, Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudes, attiecinātu spēkā esošo normatīvo regulējumu saistībā ar atvieglojumiem Pilsonības likumā noteiktās valsts valodas prasmes un zināšanu pārbaudes kārtošana uz plašāku personu loku, kurām ir tādi veselības traucējumi, kas ierobežo pārbaužu kārtošana iespējas, kā arī noteiktu stingrākas prasības attiecībā uz valsts valodas prasmes vērtējumu personām, kuru valodas prasme pārbaudīta centralizētajā latviešu valodas un literatūras eksāmenā pamatizglītības vai vispārējās vidējās izglītības iestādē;
- MK noteikumu projekta "Grozījumi MK 1999. gada 2. februāra noteikumos Nr. 34 "Naturalizācijas iesniegumu pieņemšanas un izskatīšanas kārtība"" sagatavošana saistībā ar MK noteikumu projekta "Grozījumi "Ministru kabineta 1999. gada 2. februāra noteikumos Nr. 33 "Noteikumi par latviešu valodas prasmes un Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudi personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā"" izstrādāšanu, kā arī nolūkā noteikt stingrākas sankcijas gadījumā, ja pilsonības pretendenti neierodas uz pārbaudēm bez attaisnojoša iemesla.

Tieslietu ministrijā ir konceptuāli atbalstīta iepriekšminēto projektu virzība.

Pārvalde kopš 2002. gada ik gadu ir veikusi pieprasījumus finansējuma palielinājumam naturalizācijas pārbaužu procesa aizsardzības sistēmas pilnveidošanai, kas valsts budžeta ierobežoto iespēju dēļ nav ticis nodrošināts.

2005. gada novembrī sagatavotajā informatīvajā ziņojumā "Par valsts apdraudējumu risku analīzi naturalizācijas procesā un veicamajiem pasākumiem to novēršanai" līdzās citiem priekšlikumiem pārvalde ierosinājusi īstenot konkrētus pasākumus arī pilsonības pretendentu eksaminācijas procesa drošības stiprināšanai:

- videonovērošanas sistēmu uzstādīšana un uzturēšana pastāvīgajās eksaminācijas vietās Rīgā, Jelgavā, Daugavpilī, Rēzeknē, Liepājā un Ventspilī;
- pārbaužu materiālu visām pārbaudes grupām centralizētas sagatavošanas kārtības ieviešana un materiālu regulāras nogādāšanas nodrošināšana pārvaldes Daugavpils, Jelgavas, Liepājas un Rēzeknes reģionālajām eksaminācijas komisijām;
- pastāvīgas un regulāras eksaminācijas komisiju rotācijas nodrošināšana Rīgas pilsētai piekļautajās teritorijās, par bāzi izvēloties Rīgas Metodikas un eksaminācijas centru, kas apkalpotu Rīgas, Rīgas rajona un Jūrmalas pilsētas, kā arī Aizkraukles, Cēsu, Limbažu, Ogres, Tukuma, Valkas un Valmieras rajona pilsonības pretendentes;

- latviešu valodas runas prasmes pārbaudes audio ieraksta veikšana, kas nodrošinātu šīs pārbaudes daļas pilnīgu kontroli un uzraudzību;
- naturalizācijas pārbažu satura un procedūras pilnveidošana atbilstoši Eiropas Valodas prasmes pārbaudītāju asociācijas standartiem.

2.2. Rezultatīvo rādītāju izpilde

Pārvaldes darba galvenie rezultatīvie rādītāji, kas raksturo iestādes darbu pilsonības iegūšanas un zaudēšanas jomās, atspoguļoti 1. tabulā.

1. tabula

Pārvaldes rezultatīvie rādītāji 2005. gadā

Nr. p. k.	Rādītājs	Plāns	Izpilde
1.	Štata vienību skaits	182	142
2.	Pilsonības pretendentu iesniegumu skaits,	21 100	22 148
	t.sk., naturalizācija	19 000	19 807
	reģistrācija	900	960
	pēc 21.08.1991. dzimušie nepilsoņu bērni	1 200	1 381
3.	Pilsonībā uzņemto personu skaits,	21 050	21 627
	t.sk., naturalizācijas kārtībā	19 000	19 169
	reģistrācijas kārtībā	700	948
	pēc 21.08.1991. dzimušie nepilsoņu bērni	1 350	1 510
4.	Latviešu valodas prasmes pārbaudes (pretendentu grupu skaits)	1 500	1 619
5.	Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudes (pretendentu grupu skaits)	1 400	1 567
6.	Pilsonības atņemšanas prasību pieteikumi tiesā	120	87

Neskatoties uz 2005. gada budžeta ierobežotajām iespējām un nepietiekamajiem cilvēkresursiem pārvaldei noteiktie galvenie plānotie rezultatīvie rādītāji ir izpildīti, izņemot rādītāju "Pilsonības atņemšanas prasību pieteikumi tiesā", kuram plāns bija 120, bet faktiskā izpilde ir 87 (73%). Galvenie iemesli šādiem pozitīviem darba kvantitatīvajiem rādītājiem pilsonības iegūšanas jomā ir notikušās izmaiņas nepilsoņu attieksmē pret Latvijas pilsonību pēc 2003. gada septembrī notikušā referenduma un mūsu valsts iestāšanās Eiropas Savienībā, ar ārvalstu finanšu palīdzību pilsonības pretendentiem organizētie latviešu valodas bezmaksas kursi, kā arī pārvaldes sabiedrības informēšanas darbs.

Attiecībā uz rezultatīvā rādītāja "Pilsonības atņemšanas prasību pieteikumi tiesā" izpildi jāuzsver, ka kopumā 2005. gadā tika izskatītas 239 ierosinātās pārbaudes lietas par Latvijas pilsonības atņemšanu, pamatojoties uz personas dubultpilsonības faktu vai apzināti nepatiesu ziņu sniegšanas faktu, personai iegūstot Latvijas pilsonību.

Ierosināto lietu izskatīšanas un juridiskās kontroles rezultātā:

- attiecībā uz 112 pārbaudes lietām tika konstatēts, ka nav pamata atņemt Latvijas pilsonību un pārbaudes lieta par Latvijas pilsonības atņemšanu ir jāizbeidz;
- attiecībā uz 127 pārbaudes lietām tika konstatēts, ka ir pamats Latvijas pilsonības atņemšanai, un tika pieņemts lēmums par prasības celšanu tiesā par Latvijas pilsonības atņemšanu. Tika iesniegtas 87 prasības tiesā, pārējās tika gatavotas iesniegšanai tiesā.

Netika izpildīts iestādes rezultatīvais rādītājs "Štata vienību skaits", kur plāns bija 182, bet faktiskā izpilde 142 (78%).

Pārvaldei 2005. gada budžets tika plānots 2004. gada bāzes budžeta ietvaros, kam pamatā bija ar Ministru kabineta lēmumu par 1,7% jeb 6 000 LVL samazinātais pārvaldes 2003. gada budžets un vēl par 3,5 % jeb 24 582 LVL samazinātais 2004. gada bāzes budžets. Likumā noteiktajā kārtībā pārvalde vairākkārt bija griezusi Tieslietu ministrijā ar pamatotiem skaidrojumiem, ka esošais finansējums ir nepietiekams ne vien korektai iestādes uzturēšanas līgumsaistību izpildei un valdības deleģēto funkciju kvalitatīvas izpildes nodrošināšanai, bet arī atalgojuma fondam. Turklāt, regulāri nepietiek finanšu līdzekļu ierēdņu atvaļinājuma pabalstu izmaksai jeb Valsts civildienesta likuma 31. panta izpildei.

Ievērojot to, ka pārvalde nevar piedāvāt konkurētspējīgu atalgojumu, iestāde pēdējos gados ir būtiski zaudējusi savus cilvēkresursus un intelektuālo potenciālu, jo civildienesta vai darba attiecības pēdējos trijos gados pārtraukuši 140 darbinieki, kuri bija speciāli apmācīti un profesionāli sagatavoti darbam pilsonības iegūšanas un zaudēšanas jautājumos. Tikai 2005. gadā vien pārvalde ir zaudējusi 47 darbiniekus, kurus aizstāt ar no jauna pieņemtajiem izdodas tikai atsevišķos gadījumos, jo konkursos uz tik slikti atalgotiem amatiem visbiežāk piesakās valsts pārvaldei nepiemēroti un darba tirgū konkurēt nespējīgi pretendenti.

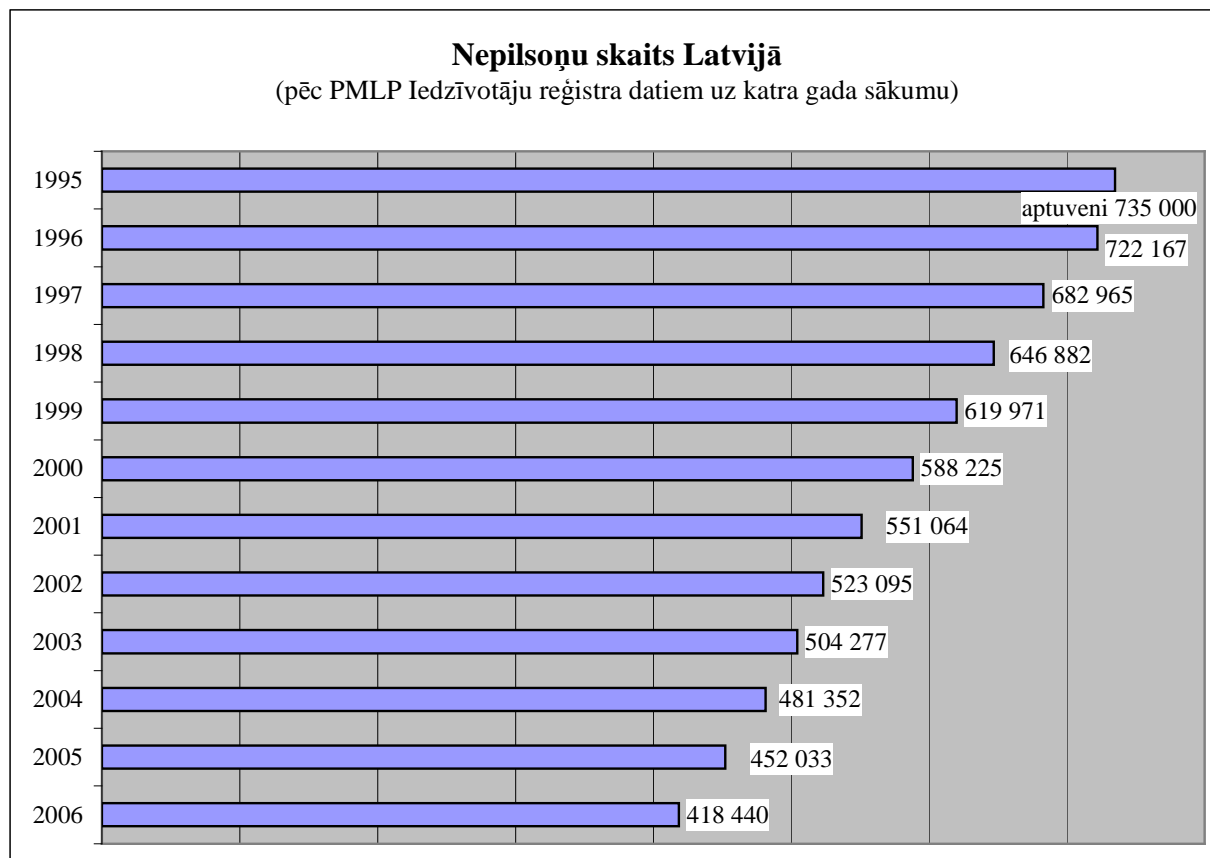
Apzinot un izvērtējot iespējamos riskus naturalizācijas procesā, ko varētu radīt nepietiekamais finansiālais nodrošinājums pārvaldes kapacitātes stiprināšanai, 2005. gada novembrī tika sagatavots informatīvais ziņojums Tieslietu ministrijai “Par valsts apdraudējumu risku analīzi naturalizācijas procesā un veicamajiem pasākumiem to novēršanai”, kā arī nepieciešamā papildus finansējuma aprēķins identificēto risku novēršanai. Informatīvajā ziņojumā līdās citiem priekšlikumiem pārvalde iestrādājusi pasākumu – paaugstināt iestādes administratīvo kapacitāti atbilstoši MK 21.02.2005. rīkojumam Nr. 105 “Par koncepciju par vienotu darba samaksas sistēmu valsts sektora nodarbinātajiem”.

Paredzams, ka informatīvais ziņojums valdībā tiks izskatīts 2006. gadā.

2.3. Latvijas pilsonības iegūšanas procesa nodrošināšana

2.3.1. Situācijas raksturojums

Pārvaldes darbības, dabīgo izmaiņu un migrācijas rezultātā nepilsoņu skaits pārskata periodā ir samazinājies par **33 593** personām, un uz 2005. gada 31. decembri valstī bija **418 440** nepilsoņu (sk. 1. diagrammu).

Vislielākais nepilsoņu īpatsvars pārskata 2005. gada sākumā bija visās vecuma grupās virs 41 gada (sk. 2. tabulu).

2. tabula

Nepilsoņi sadalījumā pēc vecuma
(PMLP IeR¹ dati uz 01.01.2005.)

Vecuma grupa	Skaitis	Procenti (starp nepilsoņiem)
Līdz 15 gadu vecumam	30 882	7%
16 – 18 gadi	15 143	3%
19 – 24 gadi	29 359	6%
25 – 30 gadi	30 265	7%
31 – 40 gadi	56 582	13%
41 – 50 gadi	87 304	19%
51 – 60 gadi	77 052	17%
61 – 70 gadi	63 547	14%
Vecāki par 71 gadu	61 899	14%

Nepilsoņu sadalījums pēc tautības atspoguļots 3. tabulā.

¹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistrs

Nepilsoņi sadalījumā pa tautībām
(PMLP IeR dati uz 01.01.2005.)

Tautība	Skaitis	Procenti (starp nepilsoņiem)
Krievi	301 603	66,7%
Baltkrievi	58 822	13%
Ukraiņi	42 679	9,4%
Poļi	15 479	3,4%
Lietuvieši	12 799	2,8%
Ebreji	2 944	0,7%
Latvieši	2 253	0,5%
Igauņi	700	0,2%
Citas tautības	14 754	3,3%
KOPĀ	452 033	

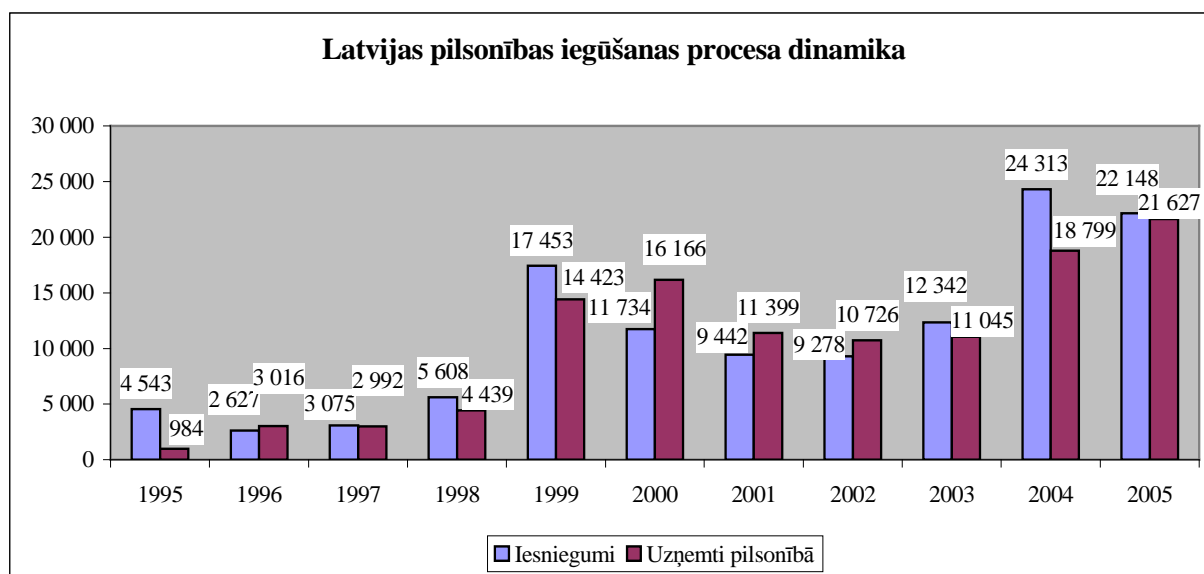
Vienas tautības ietvaros lielākais nepilsoņu īpatsvars ir starp ukraiņiem (68,1%), baltkrieviem (63,8%), krieviem (42,7%) un lietuviešiem (37,7%).

2005. gada nogalē valstī bija 80,1% Latvijas pilsoņu, 18,3% nepilsoņu un 1,6% ārvalstnieku un bezvalstnieku.

Pārskata periodā pārvaldē tika saņemti **22 148** iesniegumi Latvijas pilsonības iegūšanai, savukārt, Latvijas pilsonību ieguva **21 627** personas.

Latvijas pilsonības iegūšanas procesa dinamika atspoguļota 2. diagrammā.

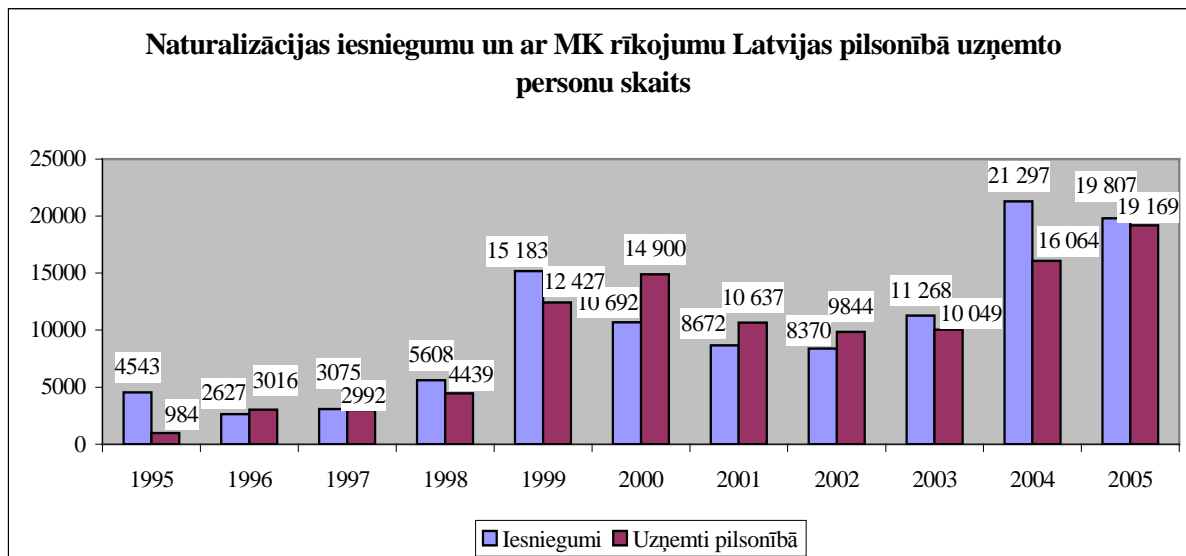
2. diagramma

2.3.2. Naturalizācija

2005. gadā tika saņemti **19 807** naturalizācijas iesniegumi, un naturalizācijas kārtībā Latvijas pilsonībā uzņemtas **19 169** personas, t. sk. **1 521** bērns līdz 15 gadu vecumam, kas naturalizējušies vienlaicīgi ar kādu no vecākiem (sk. 3. diagrammu).

3. diagramma

2.3.2.1. Pretendentu demogrāfiskais raksturojums

Kopš naturalizācijas procesa sākuma gandrīz trešdaļu iesniegumu iesnieguši pretendenti vecumā no 18 līdz 30 gadiem (30,3%). Šī vecuma cilvēki pieder pie sabiedrības aktīvākās daļas, kuriem pilsonības iegūšana paver plašākas mācību, karjeras un ceļošanas iespējas. Starp aktīvākajiem iesniegumu iesniedzējiem pieder arī personas vecuma grupās no 41 – 50 gadiem (21,1%) un no 31 – 40 gadiem (20,5%).

Šāda tendence saglabājusies arī 2005. gadā (sk. 4. tabulu).

4. tabula

Latvijas pilsonības pretendentu skaita sadalījums pēc vecuma 2005. gadā

Vecums	Pretendenti	
	skaits	procenti
15	385	2%
16 - 17	1 353	6,8%
18 - 30	7 412	37,4%
31 - 40	3 577	18,1%
41 - 50	3 946	20%
51 - 60	2 258	11,4%
61 un vecāki	859	4,3%

Joprojām Latvijas pilsonības iegūšanas procesā aktīvākas ir sievietes: 11 299 jeb 57%.

No pārskata periodā pārvaldē saņemtajiem naturalizācijas iesniegumiem 90% iesnieguši trīs lielāko mazākumtautību pārstāvji - 69,3% krievi, 10,5% - ukraiņi un 10,2% baltkrievi.

Iesniegto iesniegumu skaits vienas tautības ietvaros liecina, ka 2005. gadā visaktīvāk naturalizācijas iesniegumus iesnieguši ukraiņi (4,9% no tautības nepilsoņu kopējā skaita), krievi (4,5%) un poļi (4,4%).

2005. gadā naturalizācijas iesniegumus iesnieguši **167** citas valsts pilsoņi, starp kuriem 124 bijuši Krievijas, 18 Ukrainas, 8 Baltkrievijas u.c. valstu pilsoņi.

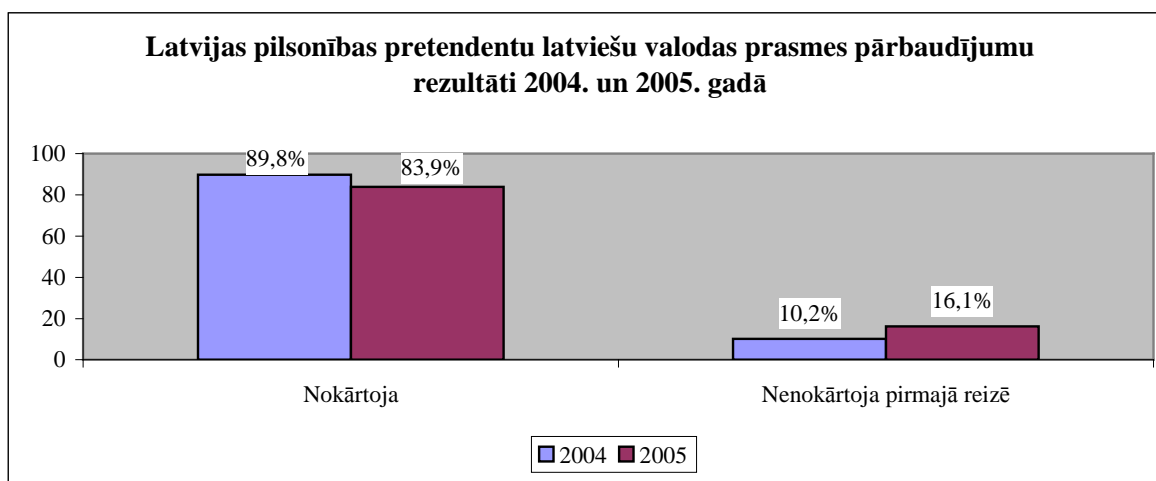
Salīdzinot pretendentu skaitu pēc izglītības 2004. un 2005. gadā, turpināja palielināties pretendentu skaits ar pamatizglītību (2004. gadā – 16,4%, 2005. gadā – 19,5%) un tādu pretendentu skaits, kuri nav beiguši pilnu pamatskolas kursu (2004. gadā – 1,3%, 2005. gadā – 1,7%). Gandrīz nemainīgs saglabājies to pretendentu skaits, kuri ieguvuši vidējo izglītību (2004. gadā – 55,6%, 2005. gadā – 55,4%), savukārt, samazinājies pretendentu ar augstāko izglītību skaits (2004. gadā – 26,7%, 2005. gadā – 23,3%).

2.3.2.2. Valodas prasmes un zināšanu pārbaudes

Pārskata periodā uz latviešu valodas prasmes pārbaudi izsniegti **23 942** norīkojumi, to kārtoja **1 619** pārbaudes grupas.

Salīdzinot ar 2004. gadu, pārskata periodā palielinājies tādu pretendentu īpatsvars, kuru latviešu valodas prasme neatbilst naturalizācijas prasībām. Latviešu valodas prasmes pārbaudes rezultāti atspoguļoti 4. diagrammā.

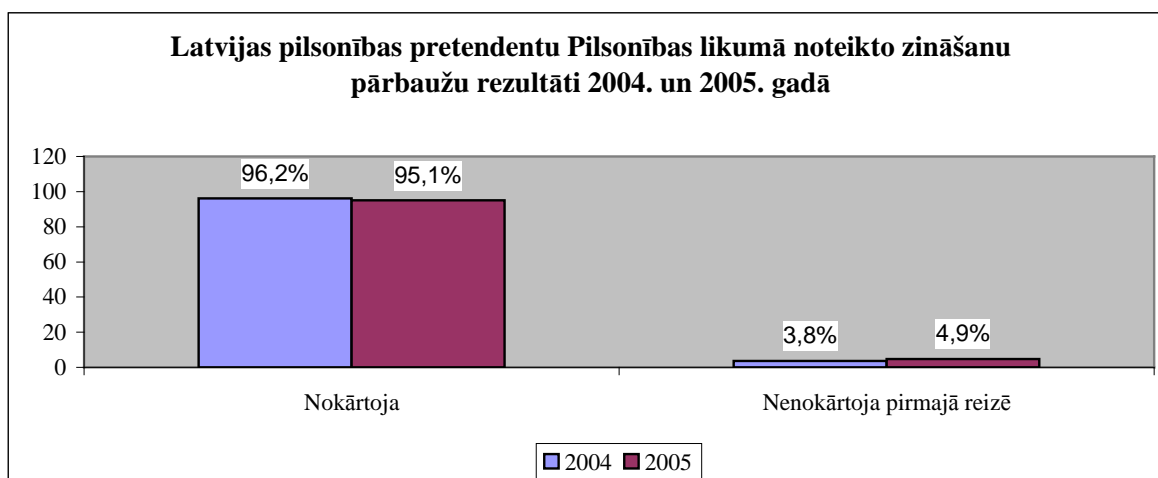
4. diagramma

Rīgas Metodikas un eksaminācijas centrs 2005. gadā turpināja pētījumu, lai fiksētu, kuras valodas prasmes pārbaudes daļas pilsonības pretendenti (vecumā līdz 65 gadiem) nenokārto visbiežāk. Iegūtie dati liecina, ka 88% no pārbaudi nenokārtojušajiem pretendentiem nenokārto rakstu prasmes pārbaudi.

Pārskata periodā no latviešu valodas prasmes pārbaudījuma atbrīvoti **764** pretendenti, kuri, iesnieguši Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) izsniegto sertifikātu par centralizētā latviešu valodas un literatūras eksāmena nokārtošanu atbilstoši A, B, C vai D līmenim, iegūstot pamatizglītību, un **588** pretendenti, kuri šādu IZM sertifikātu saņēmuši, iegūstot vispārējo vidējo izglītību.

2005. gadā uz Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudes zināšanu pārbaudījumu izsniegti **24 506** norīkojumi, to kārtoja **1 567** pārbaudes grupas.

Lai nodrošinātu kvalitatīvas pretendentu latviešu valodas prasmes pārbaudes, 2005. gadā tika sagatavoti 13 jauni varianti klausīšanās prasmes, 28 – lasīšanas prasmes, 131 – rakstu prasmes pārbaudei, 15 situatīvās sarunas runas prasmes pārbaudei. Līdz ar to pārskata periodā latviešu valodas prasmes pārbaudēs kopumā tika izmantoti 39 klausīšanās prasmes pārbaudes varianti, 40 lasīšanas prasmes pārbaudes varianti, 23 intervijas, 55 situatīvās sarunas un 78 attēli. 2005. gadā LR Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudei komplektēti 86 testu varianti.

2.3.2.3. Izbeigtās naturalizācijas lietas un naturalizācijas atteikumi

Pārskata periodā ir pieņemti lēmumi par **473** naturalizācijas iesniegumu izskatīšanas izbeigšanu un **103** lēmumi par naturalizācijas atteikumu (sk. 5. un 6. tabulu).

5. tabula

Naturalizācijas lietu izbeigšana

	2004	2005
Pārvaldes lēmumi par naturalizācijas lietu izbeigšanu:	253	473
persona nav ieradusies uz Pilsonības likumā noteiktajām pārbaudēm	206	376
personas iesniegums	27	65
persona mirusi	11	10
saņemts atzinums no Totalitārisma seku dokumentēšanas centra par personas sadarbību ar VDK, un persona gada laikā nav griezusies Reabilitācijas un specdienestu lietu prokuratūrā ar iesniegumu par pārbaudes lietas ierosināšanu	4	19
persona ir atteikusies parakstīt solījumu par uzticību Latvijas Republikai	3	3
Latvijas pilsonība reģistrēta	1	0
persona nav atteikusies no citas valsts pilsonības	1	0

Naturalizācijas atteikumi

	2004	2005
Pārvaldes lēmumi par naturalizācijas atteikumu	55	103
kriminālsodītām personām	24	62
personām, kuras naturalizējoties kopā ar kādu no vecākiem, sasniegušas 15 gadu vecumu ²	22	25
personām, kuras sadarbojušās ar Valsts drošības komiteju	3	8
personām, kuras demobilizējušās no PSRS bruņotajiem spēkiem	3	4
personām, kuras Latvijā pastāvīgi nav nodzīvojušas 5 gadus	3	4

2.3.3. Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšana.

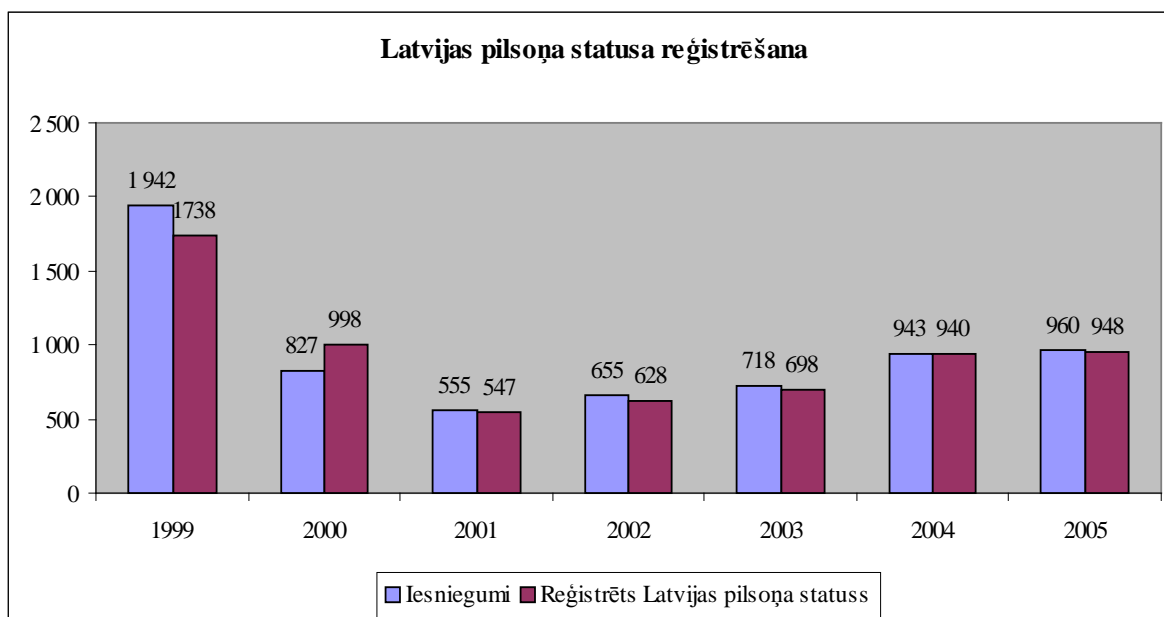
2005. gadā pārvaldē tika saņemti **960** iesniegumi Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšanai, kas ir nedaudz vairāk nekā gadu iepriekš. Pārskata periodā saglabājusies tendence, ka Latvijas pilsoņa statusu visvairāk vēlas reģistrēt pēc Pilsonības likuma 2. panta 1.³ punkta (sk. 7. tabulu).

Iesniegumu par Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšanu skaits 2004. un 2005. gadā

Pilsonības likuma 2. panta punkts	2004	2005
1. punkts (“personas, kuras bija Latvijas pilsoņi 1940. gada 17. jūnijā, kā arī šo personu pēcnācēji...”)	162	219
1.¹ punkts (“latvieši un līvi, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijā...”)	236	216
1.² punkts (“sievietes...kuras saskaņā ar Latvijas Republikas 1919. gada 23. augusta “Likuma par pavalstniecību” 7. pantu bija zaudējušas Latvijas pavalstniecību, un viņu pēcnācēji...”)	3	0
1.³ punkts (...personas, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijā, kuras reģistrējušās likumā noteiktajā kārtībā un apguvušas pilnu mācību kursu latviešu mācībvalodas vispārizglītojošajās skolās...”)	542	525
Kopā	943	960

2005. gadā Latvijas pilsoņa statuss ir reģistrēts **948** personām (sk. 6. diagrammu).

² Šīs personas, sasniedzot 15 gadu vecumu, var naturalizēties patstāvīgi.

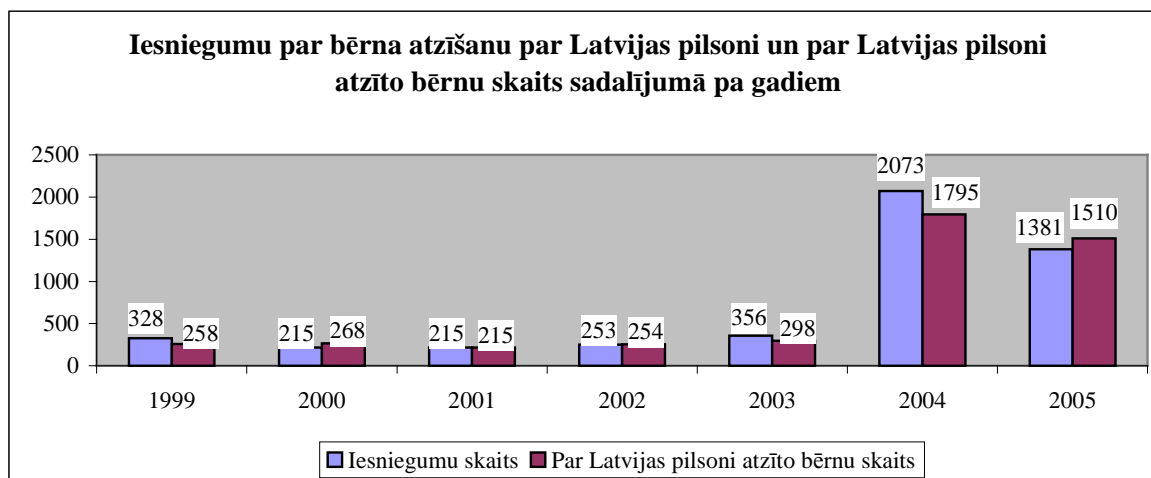

Pērņ Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšana atteikta vienai personai.

2.3.4. Pēc 1991. gada 21. augusta Latvijā dzimuša bezvalstnieku vai nepilsoņu bērņa atzīšana par Latvijas pilsoni

Pārskata periodā pārvaldē tika iesniegts **1 381** iesniegums bērņa atzīšanai par Latvijas pilsoni, un izdoti **1 510** pārvaldes rīkojumi par bērņa atzīšanu par Latvijas pilsoni³ (sk. 7. diagrammu).

7. diagramma

³ Saskaņā ar normatīvajiem aktiem lēmums par bērņa atzīšanu par Latvijas pilsoni vai iesnieguma izskatīšanas izbeigšanu jāpieņem sešu mēnešu laikā, tādējādi lēmumi attiecībā par pārskata perioda beigās pieņemtajiem iesniegumiem tiks pieņemti 2006. gadā.

2005. gada 31. decembrī Latvijā bija **13 570** bērni, kuri dzimuši Latvijā pēc 1991. gada 21. augusta un attiecībā par kuriem vecāki nav izmantojuši iespēju iesniegt iesniegumu par bērna atzīšanu par Latvijas pilsoni. Salīdzinot ar pārskata perioda sākumu, šis skaits ir samazinājies par **1 798** personām.

2.3.5. Latvijas pilsoņa statusa atjaunošana

2005. gadā pārvalde netika saņēmusi nevienu šādu iesniegumu.

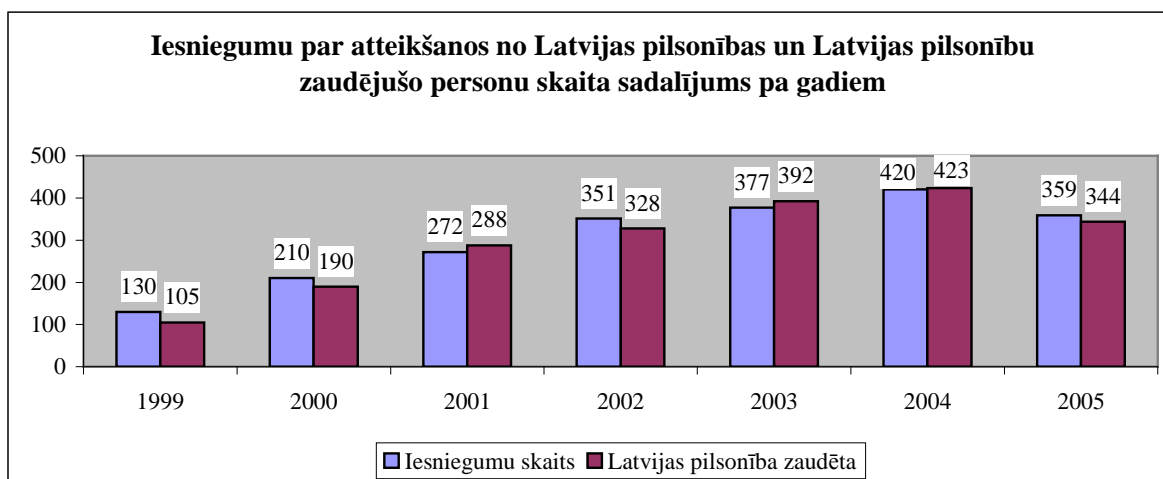
2.4. Latvijas pilsonības zaudēšanas procesa nodrošināšana

Pārvalde, nodrošinot Latvijas pilsonības zaudēšanas procesu, izskata iesniegumus par atteikšanos no Latvijas pilsonības, pārbaudes lietas par Latvijas pilsonības atņemšanu, pieņem lēmumu izbeigt pārbaudes lietu vai celt prasību tiesā par Latvijas pilsonības atņemšanu.

2.4.1. Atteikšanās no Latvijas pilsonības

2005. gadā pārvaldē tika pieņemti **359** iesniegumi par atteikšanos no Latvijas pilsonības (to skaitā 97 iesniegumi par nepilngadīgajiem bērniem). Atteikšanās rezultātā 2005. gadā Latvijas pilsonību zaudēja **344** personas, to skaitā 99 bērni, un tas ir par 79 personām mazāk nekā gadu iepriekš (sk. 8. diagrammu).

8. diagramma

Lielākajā daļā gadījumu atteikšanās no Latvijas pilsonības skaidrojama ar personu pārcelšanos uz dzīvi ārpus Latvijas. Šīs personas visbiežāk iegūst Krievijas, Vācijas vai Baltkrievijas pilsonību - 2005. gadā attiecīgi 179, 64 un 45 personas.

Sadalījumā pēc vecuma visvairāk no Latvijas pilsonības atsakās personas vecumā no 18 līdz 30 gadiem (25,3% iesniegumu) un no 31 līdz 40 gadiem (20,1% iesniegumu) un to nepilngadīgie bērni.

2.4.2. Latvijas pilsonības atņemšana

2005. gadā ir iekārtotas **153** pārbaudes lietas par Latvijas pilsonības atņemšanu.

Par iemeslu pārbaudes lietu iekārtošanai bijusi citas valsts pilsonības iegūšana, neiesniedzot iesniegumu par atteikšanos no Latvijas pilsonības, un apzināti nepatiesu ziņu sniegšana par sevi, kā rezultātā nepamatoti iegūta Latvijas pilsonība. (sk. 8. tabulu).

8. tabula

Informācija par Latvijas pilsonības atņemšanu

Nr.		1999 - 2003	2004	2005	Kopā
1.	Ierosinātas pārbaudes lietas:	1 156	241	153	1 550
1.1.	par dubulto pilsonību	1 018	222	142	1 382
1.2.	par dienēšanu ārvalstu bruņotajos spēkos	5	0	0	5
1.3.	par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu	133	19	11	163
2.	Izbeigtas pārbaudes lietas	461	109	112	682
3.	Iesniegtas prasības tiesā	404	118	87	609
4.	Atņemta Latvijas pilsonība	241	88	90	419
5.	Pārvaldes prasības noraidītas	3	0	1	4

Pārskata periodā pārvalde ir iesniegusi **87** prasības pieteikumus tiesā par Latvijas pilsonības atņemšanu, **90** gadījumos pārvaldes prasība ir apmierināta⁴. Noraidīta tika viena prasība.

Pilsonības atņemšanas lietu izskatīšanas rezultātā **112** ierosinātās pārbaudes lietas 2005. gadā ir izbeigtas, jo tajās nav konstatēts tiesiskais pamats Latvijas pilsonības atņemšanai.

2.5. Iekšējā kontrole un pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesa kvalitātes nodrošināšana

Veicot Pilsonības likumā un citos Latvijas pilsonības jautājumus regulējošajos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, notiek pastāvīgs darbs pie pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesa kvalitātes nodrošināšanas, tiek veikta ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtēšana, ilgtermiņa un pastāvīgi glabājamo dokumentu uzskaitē, budžeta izpildes kontrole, kā arī materiālo vērtību inventarizācija.

Īstenota Latvijas pilsonības iegūšanas un zaudēšanas lietu atbilstības normatīvo aktu prasībām daudzpakāpju kontrole. Pilsonības lietu daļa nodrošinājusi visu pilsonības iegūšanas un zaudēšanas lietu kontroli, Juridiskā daļa veikusi 10% naturalizācijas lietu, visu Latvijas pilsoņa statusa reģistrācijas lietu, bērnu atzīšanas par Latvijas pilsoni lietu un pilsonības zaudēšanas lietu juridisko kontroli, savukārt, pārvaldes priekšnieka vietnieks pilsonības jautājumos papildus veicis trešās daļas naturalizācijas lietu un visu pārējo pilsonības iegūšanas un zaudēšanas lietu papildus kontroli.

Lai nodrošinātu pārbaužu un pretendentu latviešu valodas prasmes vērtēšanas standartizāciju, reģionālo nodaļu eksaminācijas sektoros tika veikta pilsonības pretendentu latviešu valodas prasmes pārbaudē veikto rakstu darbu vērtējuma analīze, kā arī pievērsta uzmanība darbu labošanai, vērtējuma fiksēšanai un pārbaužu dokumentācijas aizpildīšanai.

2005. gadā veikta Pilsonības likumā noteikto prasmju un zināšanu satura un norises kārtības analīze, apkopota informācija par latviešu valodas prasmes pārbaudēm Rīgas Metodikas un

⁴ Starp 2005. gadā tiesā apmierinātajām pārvaldes prasībām ir arī tādas, kuru pieteikumi tiesā iesniegti pirms pārskata perioda.

eksaminācijas centrā un reģionālo nodaļu eksaminācijas komisijās. Rezultātā septembrī tika izveidota pārvaldes darba grupa valodas prasmes un zināšanu pārbaūžu procesa optimizēšanai. Darba rezultātā tika sagatavoti priekšlikumi valodas prasmes un zināšanu pārbaūžu satura pilnveidošanai un uzsākta grozījumu sagatavošana MK 1999. gada 2. februāra noteikumos Nr. 33 "Noteikumi par latviešu valodas prasmes un Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudi personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā" un MK 1999. gada 2. februāra noteikumos Nr. 34 "Naturalizācijas iesniegumu pieņemšanas un izskatīšanas kārtība".

Nodrošināta reģionālo nodaļu darba koordinācija un uzraudzība. Pārvaldes vadošās amatpersonas regulāri apmeklējušas reģionālās nodaļas un filiāles, tiekoties ar to darbiniekiem un veicot dokumentu kontroli. Pilsonības lietu daļas amatpersonas apmeklējušas visas reģionālās nodaļas, pārbaudot normatīvo aktu izpildi attiecībā uz iesniegumu pieņemšanu un izskatīšanu un veicot pilsonības iegūšanas procesa kontroli. Ar šādu mērķi 2005. gadā tās devušās 20 dienesta komandējumos.

Pārvaldes stratēģiskās vadības grupa pieņēmusi lēmumu par neatkarīgu ekspertu pieaicināšanu, kuru uzdevums būtu pārvaldes iekšējās kontroles sistēmas un korupcijas risku naturalizācijas procesā izvērtēšana, rekomendāciju sagatavošana un personāla apmācība.

Sagatavotajā informatīvajā ziņojumā Tieslietu ministrijai "Par valsts apdraudējumu risku analīzi naturalizācijas procesā un veicamajiem pasākumiem to novēršanai" kā vienam no veicamajiem pasākumiem pārvalde pieprasījusi finansējuma piešķiršanu Iekšējā audita daļas/Pretkorupcijas daļas izveidošanai un tās darbības nodrošināšanai.

Pārskata periodā pārvaldē tika veikti divi auditi:

- SIA "KPMG Baltics" veica auditu par finanšu līdzekļu izlietojumu projekta "Latviešu valodas intensīvās apmācības programmas ieviešana naturalizācijas procesa veicināšanai Latvijā". Pārskatīti netika konstatēti.
- Saskaņā ar Tieslietu ministrijas 2005. gada Iekšējā audita nodaļas darba plānu pārvaldē tika veikts Informācijas tehnoloģijas sistēmas apakšsistēmas "Fizisko personu datu drošība, aizsardzība un kontrole" audits. Tā rezultātā auditori atzina, ka pārvaldē tiek nodrošināta personas datu aizsardzība normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, kā arī sniedza dažus ieteikumus darba pilnveidošanai. Atbilstoši ieteikumiem pilnveidota pārvaldes datu servera rezerves kopiju glabāšana un izstrādāts rīcības plāns tehnisko resursu aizsardzībai ārkārtas apstākļu gadījumos

4. BUDŽETA INFORMĀCIJA

4.1. Valsts pamatbudžeta līdzekļu izlietojums

Pārvaldes finansējums funkciju izpildei veidojas no valsts pamatbudžeta dotācijām, ieņēmumiem no maksas pakalpojumiem un dāvinājumu līdzekļiem.

Saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2005. gadam" pārvalde realizēja budžeta programmu: "Naturalizācija" (sk. 9., 10. un 11. tabulu).

9. tabula

Pārvaldes aktīvi un pasīvi – kopsavilkuma bilance⁵

Nr. p.k.	Rādītāji	Gada sākumā	Gada beigās
1	Aktīvi:	268 780	157 881
1.1.	ilgtermiņa ieguldījumi	73 331	37 512
1.2.	apgrozāmie līdzekļi	195 449	120 369
2	Pasīvi:	268 780	157 881
2.1.	pašu kapitāls	225 910	110 655
2.2.	kreditori	42 870	47 226

10. tabula

Valsts pamatbudžeta līdzekļu izlietojums budžeta programmā "Naturalizācija".

Nr. p.k.	Rādītāji	2004. gadā	2005. gadā	
			plānots	faktiskā izpilde
1	Ieņēmumi (kopā)	700 701	731 341	731 341
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	696 301	726 341	726 341
1.2.	maksas pakalpojumi un citi ieņēmumi	4 400	5 000	5 000
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
2	Izdevumi (kopā)	700 701	731 341	731 341
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	700 701	731 341	731 341
2.1.1.	atalgojumi	371 805	378 865	378 865
2.1.2.	sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	89 310	91 268	90 810
2.1.3.	komandējumi	6 206	6 200	6 038
2.1.4.	pakalpojumu apmaksa	181 656	195 886	196 687
2.1.5.	materiālu, energoresursu, ūdens un inventāra iegāde	51 358	59 000	58 820
2.1.6.	grāmatu un žurnālu iegāde	366	122	121
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem t. sk.:	0		0
2.2.1.	investīcijas	0		0

⁵ Šeit un turpmāk visas summas latos.

Nodarbinātība

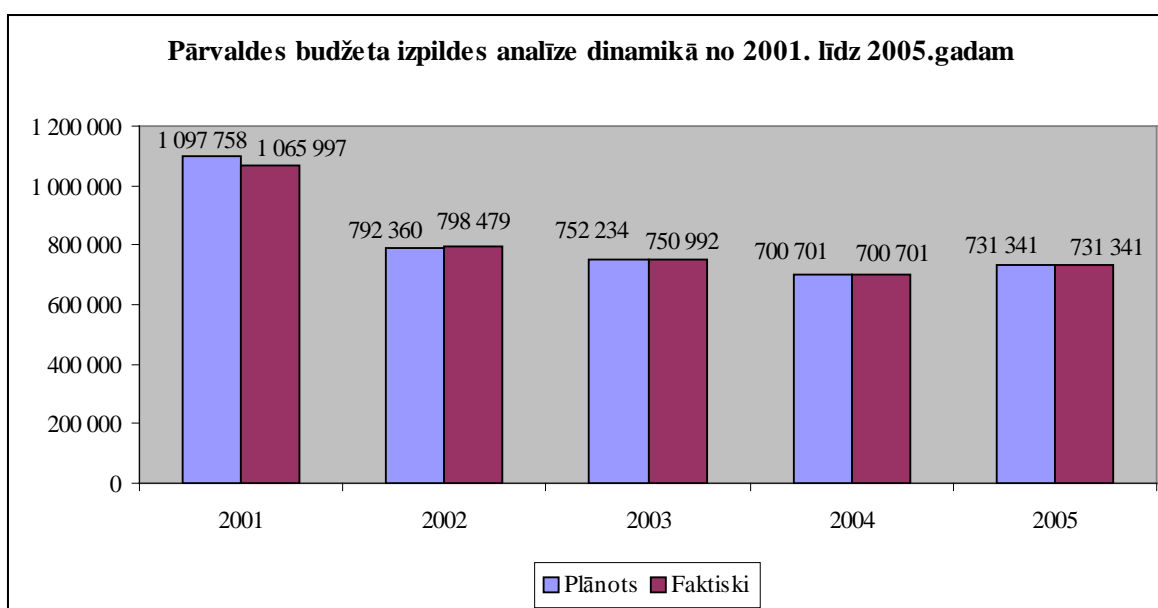
	Rādītāji	2004	2005
3.1.	štata vienību skaits	182	182
3.2.	vidēji nodarbināto skaits	148	141
3.3.	vidējais plānotais atalgojums (faktiski)	161 (209)	173 (224)

2005. gadā finansējums (sk. 12. tabulu) bija lielāks par finansējumu 2004. gadā par 30 640 LVL, t.sk.:

- par 8 440 LVL 2004. gadā atjaunoto 7 štata vietu darbības nodrošināšanai;
- par 16 000 LVL telpu nomas maksas palielinājuma kompensēšanai;
- par 4 000 LVL bezmaksas informatīvā tālruņa "8002050" uzturēšanai;
- par 1 600 LVL informatīvā materiāla "Naturalizācijas pārvaldes sadarbība ar ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām (1994 – 2004)" izdošanai;
- par 600 LVL palielināti ieņēmumi no maksas pakalpojumiem.

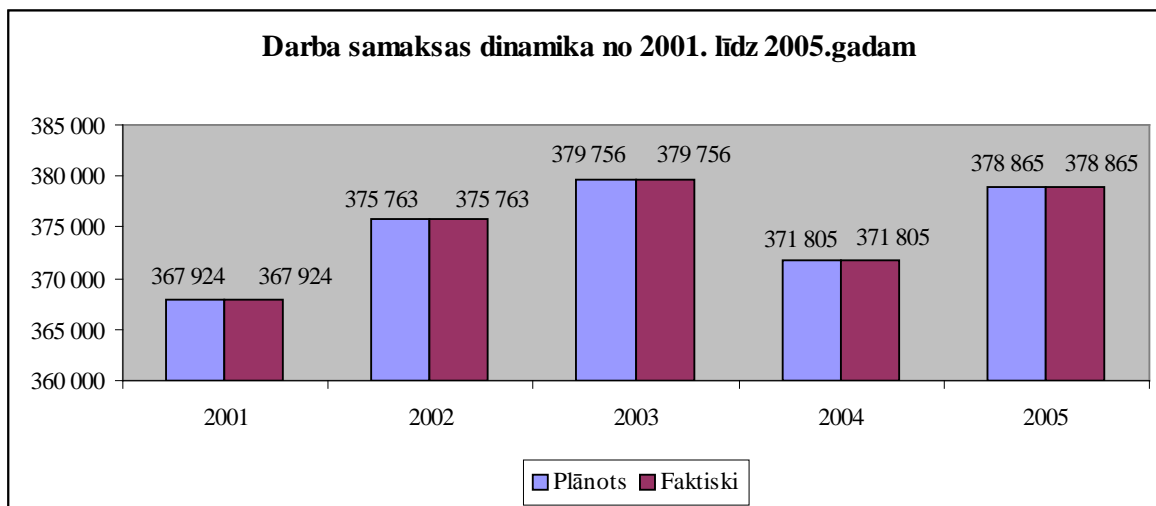
Pārvaldes finanšu rādītāji no 2001. – 2005. gadam

Kopējie izdevumi		2001	2002	2003	2004	2005
	plānots	1 097 758	792 360	752 234	700 701	731 341
faktiski	1 065 997	798 479	750 922	700 701	731 341	
izpilde(%)		97,1%	100,8%	99,8%	100%	100%
t.sk.atalgojumi		2001	2002	2003	2004	2005
	plānots	367 924	375 763	379 756	371 805	378 865
faktiski	367 924	375 763	379 756	371 805	378 865	
izpilde(%)		100%	100%	100%	100%	100%
t.sk.investīcijas		2001	2002	2003	2004	2005
	plānots	90 000	75 000	58 900	56 100	29 000
faktiski	90 000	75 000	0	0	0	
izpilde (%)		100%	100%	0%	0%	0%

Sakarā ar bāzes budžeta samazinājumu atalgojumiem (MK 2003. gada 29. jūlija sēdes protokollēmums Nr. 42) 2003. gadā par 22 071 LVL, 2004. gadā bāzes budžets darba samaksai tika plānots 2003. gada bāzes budžeta ietvaros, bet sākot ar 2004. gada 1. maiju septiņu štata vietu nodrošināšanai tika saņemts papildu finansējums 14 120 LVL apmērā (finansējums 8 mēnešiem) un 2005. gada budžetā darba samaksai tika vēl papildus iestrādāti 7 060 LVL (sk.10. diagrammu).

10. diagramma

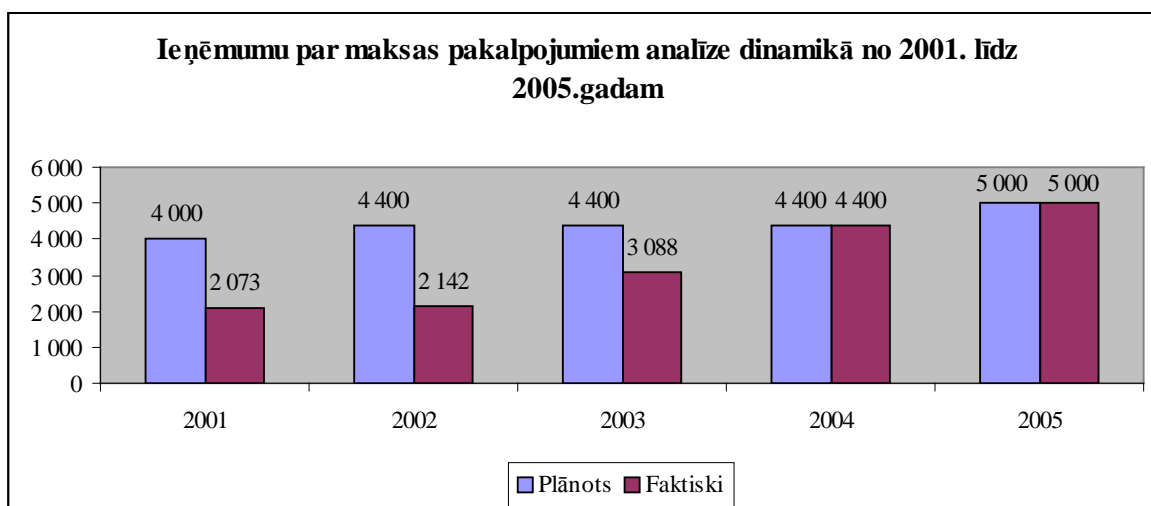

ieņēmumu par maksas pakalpojumiem analīze dinamikā 2001. - 2005.

Nolūkā palīdzēt pilsonības pretendentiem sagatavoties Pilsonības likumā noteikto pārbaūžu kārtošanai, pārvalde ir izveidojusi un par budžeta līdzekļiem izdevusi attiecīgus metodiskos materiālus. Šie metodiskie materiāli par cenu, kas ir izdevumu pašizmaksa, tiek realizēti pilsonības pretendentiem, kā rezultātā iestādei rodas ieņēmumi par maksas pakalpojumiem, tādā veidā atjaunojot izlietos līdzekļus.

2004. un 2005. gadā ieņēmumi no mācību metodisko materiālu realizācijas ir sasnieguši plānoto apjomu, jo sakarā ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā nepilsoņiem ir palielināta interese par Latvijas pilsonības iegūšanu, līdz ar to augusi vajadzība pēc metodiskajiem materiāliem. (sk. 11. diagrammu).

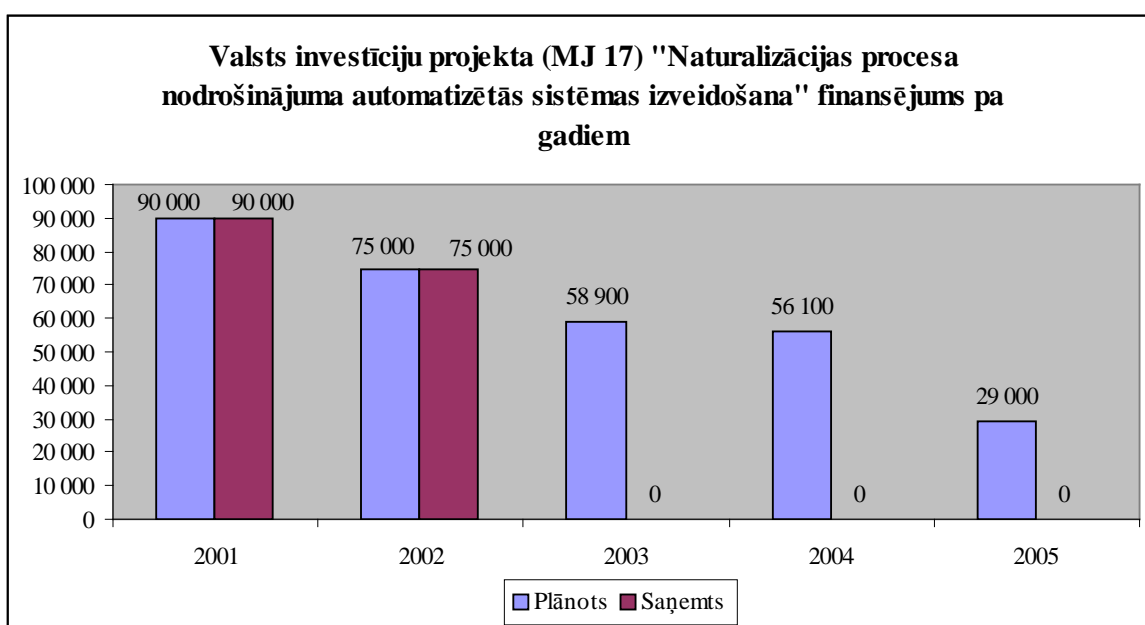
11. diagramma

4.2. Valsts investīciju programmas realizācija

Kopš 1998. gada sākotnēji ar ES Phare finansiālu atbalstu, bet turpinājumā no 1999. gada līdz 2002. gadam ar valsts investīciju programmas palīdzību daļēji ir izpildīts valsts investīciju projekts MJ 17 "Naturalizācijas procesa automatizētās sistēmas izveidošana", bet plānotais un iestādei ļoti nepieciešamais finansējums 2003., 2004. un 2005. gadiem, diemžēl, netika piešķirts (sk.12. diagrammu).

12. diagramma

Projekta īstenošanas rezultātā līdz 2002. gada beigām tika paveikts:

- iegādāta biroja tehnika un datorizētas 145 darba vietas;
- izstrādāts specializēts pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesa, lietvedības un finanšu vadības programmnodrošinājums;
- visas darbavietas apgādātas ar licencētām standarta datorprogrammām;
- izveidota pilsonības iegūšanas un zaudēšanas datubāze;
- izveidoti 12 iekšējie zonālie datortīkli, kas nodrošina efektīvu datu bāžu izmantošanu;
- Pārvaldes informatīvā sistēma saskaņota ar PMLP, Iedzīvotāju reģistru un tā ir iekļauta Valsts nozīmes datu pārraides tīklā;
- apmācīts personāls.

Sakarā ar to, ka projekts īstenots tikai par aptuveni 80%, investīciju projekts valstī noteiktā kārtībā un termiņos tika aktualizēts, šo projektu atbalstīja Tieslietu ministrija, projektam bija arī Ekonomikas ministrijas un Satiksmes ministrijas atbalsts, taču valsts investīciju programmā ne 2003. gadam ne 2004. un 2005. gadam tas netika iekļauts, tāpēc pārvaldē ir apstājusies biroja tehnikas atjaunošana un vecās nomaīņa, kā arī nenotiek darbs pie Elektronisko dokumentu likuma ieviešanas.

Lai tiktu ne tikai saglabāta, bet arī attīstīta pārvaldes administratīvā kapacitāte, un lai pabeigtu iepriekšminēto projektu, turpmākajos trīs gados nepieciešams pakāpenisks finansējums attiecīgi 58 900 LVL, 56 100 LVL un 29 000 LVL apmērā.

4.3. Dāvinājumu līdzekļu piesaiste un izlietojums

Lai pārvalde varētu īstenot dažādus pasākumus un projektus pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumu sekmīgai risināšanai, tā ir piesaistījusi finanšu līdzekļus no ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām (sk.13. tabulu).

13. tabula

Nr. p.k.	Rādītāji	2004. gads	2005. gads	
			apstiprināts tāmē gadam	faktiskā izpilde
1	Ieņēmumi (kopā)	191 793	119 749	29 440
1.1.	ziedojumi un dāvinājumi ar norādītu mērķi t. sk.:	191 793	119 749	29 440
1.1.1.	pašu ieņēmumi	5 529	5 000	4 872
1.1.2.	ziedojumi no ārvalstu juridiskām personām	186 264	114 749	24 568
2	Izdevumi (kopā)	136 061	90 828	90 820
2.1.	uzturēšanas izdevumi	136 061	90 828	90 820
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	1 707	0	0
	Naudas līdzekļu atlikums uz perioda sākumu	35 797	x	91 529
	Naudas līdzekļu atlikums uz perioda beigām	91 529	x	30 149

2005. gadā pārvaldei finanšu līdzekļus 24 568 LVL apmērā piešķīra ANO Attīstības programma Latvijas Tautas skolas realizētajam projektam "Latviešu valodas prasmes pilnveidošanas kursu organizēšana personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību".

Dāvinājuma kontā uz gada sākumu bija finansējuma atlikums šādiem īstenošanas procesā esošiem projektiem:

- finansējums dalībai Eiropas Valodas prasmes pārbaudītāju asociācijā (ASV vēstniecība);
- skolēnu konkursam "Ceļā uz pilsonisku sabiedrību" (ASV vēstniecība);
- projektam "Latviešu valodas prasmes pilnveidošanas kursu organizēšana personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību" (ANO Attīstības programma);

Dāvinājuma konta ieņēmumus 4 872 LVL apmērā veidoja arī pašu ieņēmumi no pilsonības pretendentiem realizētās J. Taurēna grāmatas "Latvijas vēstures pamatjautājumi un valsts konstitucionālie principi", kuras izdošanu sākotnēji finansēja Norvēģijas Ārlietu ministrija. Līdzekļi tiek uzkrāti atkārtotam grāmatas izdevumam.

Gada laikā no dāvinājumu kontiem atbilstoši izvirzītajiem mērķiem izlietoti 90 828 LVL. Par izlietotajiem ārvalstu finanšu līdzekļiem ir sastādīti pārskati un nosūtīti dāvinātājiem.

5. PERSONĀLS

Pārskata periodā pārvaldes štatu sarakstā notikušas ievērojamas kvantitatīvas izmaiņas. 2005. gada noslēgumā personāla skaits, salīdzinot ar gada sākumu, bija samazinājies par 15 personām un ceturrtā daļa štata vietu bija vakantas (sk. 14. tabulu).

14. tabula

Personāla skaitliskās izmaiņas attiecībā pret štata vienību skaitu

	31.12.2004.	31.12.2005.
Štata vienību skaits	177 (15)*	177 (15)*
Ierēdņu amati	132	132
Darbinieku amati	45 (15)*	45 (15)*
Personāls	148 (12)*	133 (12)*
Ierēdņi	109	94
Ierēdņa statusa pretendenti**	5	8
Darbinieki	34 (12)**	31(12)**

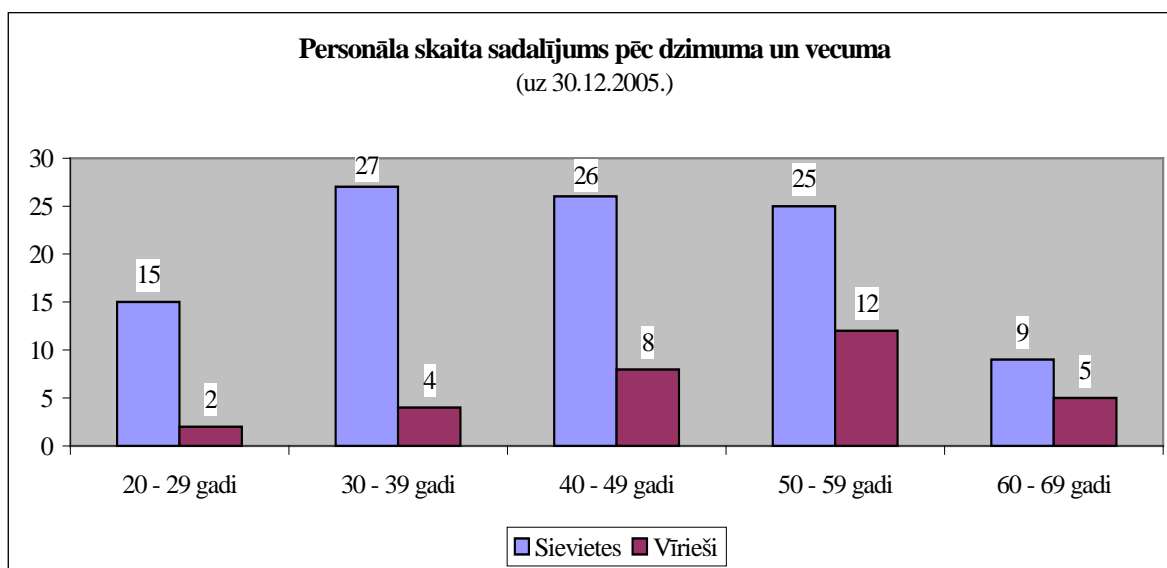
Piezīme: * - t.sk. apkalpojošais personāls

** - turpmāk – pretendenti

No pārvaldē strādājošo kopējā skaita 102 jeb 77% bija sievietes un 31 jeb 23% - vīrieši. Apmēram ceturrtā daļa iestādē nodarbināto bija vecuma grupā no 40 līdz 49 gadiem, 28% - vecuma grupā no 50 līdz 59 gadiem, 23% - vecuma grupā no 30 līdz 39 gadiem. Salīdzinoši nedaudz ir to pārvaldē strādājošo, kuru vecums ir no 20 līdz 29 gadiem – tikai 13%. Tāpat jāatzīmē, ka 14 no pārvaldes ierēdņiem un darbiniekiem ir vecāki par 60 gadiem.

Personāla dzimuma un vecuma proporcijas sīkāk raksturotas 13. diagrammā.

13. diagramma

5.1. Personāla mainība

Pārskata periodā valsts civildienesta vai darba tiesiskās attiecības izbeigušo personu bijis par trešdaļu vairāk kā šīs attiecības nodibinājušo (sk. 15. tabulu).

15. tabula

Personāla mainības raksturojums 2005. gadā

Valsts civildienesta un darba tiesiskās attiecības			
Nodibinājušie		Izbeigušie	
Amata statuss	Skaits	Amata statuss	Skaits
Ierēdnis	1	Ierēdnis	30
Pretendents	20	Pretendents	3
Darbinieks	11	Darbinieks	15
Kopā	32	Kopā	48

Gan valsts civildienesta attiecības, gan darba tiesiskās attiecības personas izbeigušas galvenokārt pēc pašu vēlēšanās, bet trīs no tām saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 37. pantu pārceltas citā ierēdņa amatā citā Tieslietu ministrijas padotības valsts pārvaldes iestādē (sk.16. un 17. tabulu).

16. tabula

Valsts civildienesta attiecību izbeigšana

Pamats	Skaits
Pēc paša vēlēšanās Valsts civildienesta likuma 41. panta 1. punkta a) apakšpunkts	29 (4)* Iestādes vadītāja vietnieks - 1 Struktūrvienības vadītājs – 6 Struktūrvienības vadītāja vietnieks – 4 Sektora vadītājs - 1 Vecākais referents - 17
Pārcelšana citā amatā uz citu iestādi Valsts civildienesta likuma 37. panta pirmā, otrā un trešā daļa	3 Vecākais referents – 3
Atbrīvošana no ierēdņa amata sakarā ar neatbilstību ierēdņa obligātajām prasībām Valsts civildienesta likuma 41. panta 1. punkta e) apakšpunkts	1 Vecākais referents - 1
Kopā	33 (4)*

Piezīme: * - t. sk. pretendenti

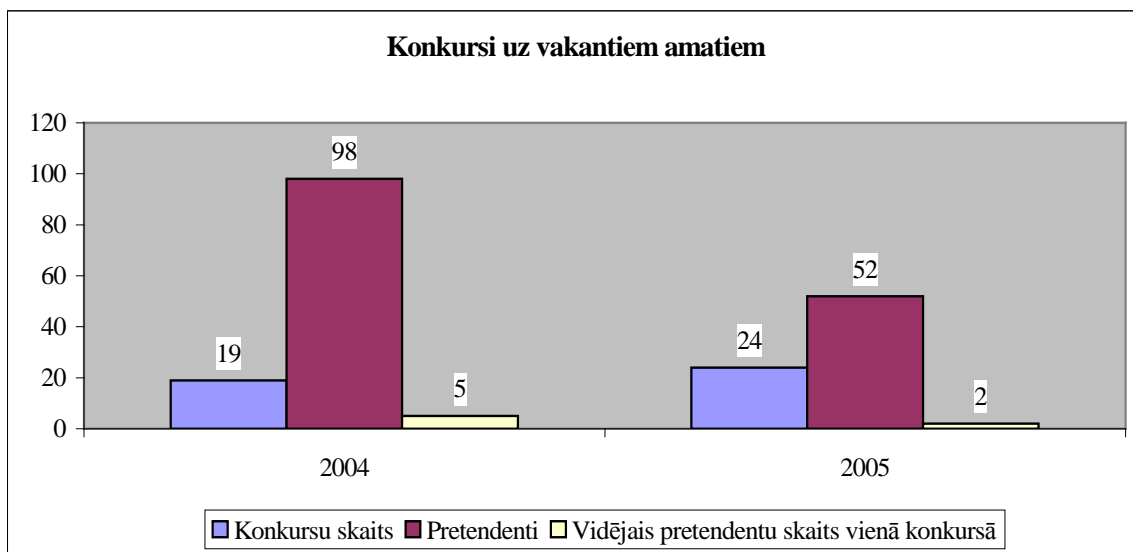
17. tabula

Darba tiesisko attiecību izbeigšana

Pamats	Skaits
Darbinieka uzteikums Darba likuma 100. pants	15 Pārvaldes vecākais referents – 5 Pārvaldes referents - 5 Vecākais speciālists – 3 Apkopējs – 2
Kopā	15

Pārskata periodā konkursa kārtībā valsts civildienesta attiecības ar pārvaldi nodibinājušas 20 personas. Kopumā pagājušajā gadā tika izsludināti 24 konkursi uz vakantiem amatiem, uz kuriem tika saņemti 52 pieteikumi, kas vidēji ir nedaudz vairāk par diviem pieteikumiem uz vienu amatu (sk. 14. diagrammu). Salīdzinot konkursu statistiku 2004. gadā un pērn, redzams, ka konkursu skaits ir nedaudz palielinājies, taču iesniegto pieteikumu skaits ir kļuvis divreiz mazāks.

14. diagramma

Vairāk kā puse pārvaldes ierēdņu un darbinieku iestādē ir nostrādājuši piecus un vairāk gadus, proti, tās ir 76 personas jeb 57% no pārskata perioda noslēgumā pārvaldē nodarbinātajiem, no tiem 43 (32% no kopējā ierēdņu un darbinieku skaita) valsts civildienesta vai darba tiesiskajās attiecībās ar pārvaldi ir 10 līdz 11 gadus. Detalizētāku informāciju par iestādes personāla darba stāžu atkarībā no pārvaldē nostrādātā laika sniedz 18. tabula.

18. tabula

Personāla skaita sadalījums pēc darba stāža

Nostrādātais laiks	Ierēdņu un darbinieku skaits
10 – 11 gadi	43
5 – 9 gadi	33
2 – 4 gadi	25
Viens gads un mazāk	32

5.2. Personāla kvalifikācijas raksturojums

Lielākajai daļai jeb 88% pārvaldes personāla, neieskaitot apkalpojošo personālu, ir augstākā izglītība, bet visi ierēdņi ir ar augstāko izglītību (sk. 19. tabulu).

Sakarā ar to, ka viens ierēdnis nebija ievērojis Ministru kabineta 2001. gada 20. februāra noteikumos Nr. 79 “Ierēdnim izvirzāmās obligātās prasības – augstākā izglītība – piemērošanas kārtība un termiņš” noteikto kārtību (savlaicīgi uzsācis studijas augstākās izglītības iestādē, pastāvīgi sekmīgi studējis un ieguvis pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību), pārskata perioda beigās viņš tika atbrīvots no ierēdņa amata sakarā ar neatbilstību ierēdņa obligātajām prasībām (Valsts civildienesta likuma 41. panta 1. punkta e) apakšpunkts).

Ierēdņu un darbinieku izglītība

Personāls	Augstākā izglītība			Vidējā izglītība			
	Bakalaurs, augstākā profesionālā un akadēmiskā izglītība	Maģistrs	Doktors	Vispārējā	Profesionālā	Kopā	No tiem studē augstskolā
Ierēdnis, pretendents	83	17	2	0	0	0	0
Darbinieks	5	0	0	4	10	14	6
Kopā	88	17	2	4	10	14	6

Ierēdņu izglītības līmeņa un kvalifikācijas celšana ir viena no valsts pārvaldes personālvadības prioritātēm. Zināšanas un profesionālās prasmes, kā arī kompetenci valsts pārvaldes jautājumos iestādes amatpersonas regulāri papildina gan Valsts administrācijas skolas organizētajosursos, gan arī citās mācību programmās. Ierēdņi 70 reizes apmeklējuši Valsts administrācijas skolas kursus – no piedāvātajiem kursiem visvairāk apmeklēti kursi par likumdošanu, par integrāciju Eiropas Savienībā un citiem politikas jautājumiem, kā arī dažādiem vadības un psiholoģijas jautājumiem. Izmantota iespēja apmeklēt arī citu mācību centru piedāvātos kursus, no tiem visaktīvāk - iespēja pilnveidot datorprasmi un svešvalodu prasmi, kā arī zināšanas grāmatvedībā. Īpaši Metodikas un eksaminācijas centra un reģionālo nodaļu pārbaudes komisiju amatpersonām tika noorganizēta Valsts administrācijas skolas kursu nodarbība “Ierēdņa profesionālā ētika”.

5.3. Ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtēšana

Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 35. pantu un Ministru kabineta 2001. gada 13. februāra instrukciju Nr. 2 “Ierēdņa darbības un tās rezultātu novērtēšanas kārtība” tika veikta visu 2005. gada noslēgumā iestādē strādājošo ierēdņu darbības 2005. gadā un tās rezultātu novērtēšana. Novērtēšanas rezultātu raksturojums īsumā ir tāds: 63 ierēdņi (88% visu novērtēto ierēdņu) saņēma novērtējumu B, jo ir strādājuši tā, ka viņu “darba izpilde atsevišķās jomās pārsniedz prasības attiecīgajā nozarē, bet pārējās jomās noris saskaņā ar prasībām attiecīgajā nozarē”. Detalizētāka informācija sniegta 20. tabulā:

20. tabula

Ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtējums

Ierēdņa amats	Amatpersonu novērtējums						
	Centrālajā aparātā un patstāvīgajās struktūrvienībās			Reģionālajās nodaļās			
	A	B	C	A	B	C	D
Pārvaldes priekšnieka vietnieks		2					
Daļas vai nodaļas vadītājs	1	6		1	6	1	
Daļas vai nodaļas vadītāja vietnieks		3			6		
Sektora vadītājs		3			3		
Vecākais referents		13	1		23	2	2
Kopā	1	27	1	1	38	3	2

2005. gadā veikta arī 11 amatpersonu novērtēšana par darbību un tās rezultātiem pārbaudes laika sešos mēnešos: viena amatpersona saņēma novērtējumu B, septiņas amatpersonas - novērtējumu C, bet trīs amatpersonas – novērtējumu D. Pamatojoties uz pozitīvo novērtējumu un atzīstot šo ierēdņa statusa pretendenta piemērotību darbam valsts civildienestā, Valsts civildienesta pārvaldei sagatavoti un iesniegti lēmumi par minēto amatpersonu atbilstību civildienestam un lūgums piešķirt tām ierēdņa statusu. Visas 11 personas ir saņēmušas ierēdņa statusu.

5.4. Iekšējās komunikācijas nodrošināšana

Pārvaldē notiek centrālā biroja iknedēļas struktūrvienību vadītāju sanāksmes, kā arī tiek rīkoti šo struktūrvienību un reģionālo nodaļu vadītāju ikmēneša semināri par aktualitātēm pārvaldes un tās reģionālo nodaļu darbā. Darbinieki tiek informēti par jaunumiem sadarbībā ar Saeimu, Ministru kabinetu, Tieslietu ministriju un citām aktualitātēm. Pēc šiem semināriem reģionālajās nodaļās līdzās iknedēļas darba sanāksmēm tiek rīkotas īpašas sanāksmes, kurās piedalās arī attiecīgās nodaļas filiāļu darbinieki. Pilsonības lietu daļas un Juridiskās daļas amatpersonas rīkojušas seminārus reģionālajās nodaļās, kurās apspriesti aktuālākie tiesību normu piemērošanas jautājumi. 2005. gadā regulāri iznāca pārvaldes iekšējā avīze "NaPas Lapa". Gada laikā pārvaldes darbinieki saņēmuši 11 avīzes numurus. Avīze regulāri informē savus lasītājus par pārvaldes aktivitātēm, iepazīstina ar pilsonības aktualitātēm ārvalstīs, piedāvā intervijas ar interesantākajiem pilsonības pretendentiem.

Reizi mēnesī visas struktūrvienības saņēmušas pārvaldes Informācijas centra gatavotos reģionālo nodaļu aktivitāšu apkopojumus, tām regulāri tiek izsūtīti ikdienas preses apskati, kuros ir fiksētas svarīgākās publikācijas, kas saistītas ar pārvaldes kompetenci.

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Pārvaldes funkciju pildīšanā svarīga nozīme ir informatīvajam un izglītojošajam darbam pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumos, ko akcentē valdības deklarācijā iekļautais uzdevums par Latvijas pilsonības prestiža paaugstināšanu, radot labvēlīgu attieksmi pret pilsonības ieguves procesu. Šim darbības virzienam ir tieša ietekme uz pilsonības prestiža paaugstināšanos, uz nepilsoņu attieksmi pret pilsonības iegūšanu. Saiknes ar sabiedrību nodrošināšana ir arī svarīgs faktors iedzīvotāju uzticēšanās valstij stiprināšanā, kā arī pilsoniskās līdzdalības veicināšanā.

6.1. Sabiedrības informēšana

Pārvalde informatīvo darbu veic ar tās struktūrvienību – lielākoties, informācijas centru, kā arī reģionālo nodaļu un to filiāļu - starpniecību. Ļoti nozīmīga loma šajā darbā ir masu saziņas līdzekļiem, pašvaldībām, izglītības iestādēm un nevalstiskajām organizācijām, sadarbībā ar kurām tiek rīkoti ne tikai informatīvi pasākumi dažādām mērķgrupām, bet arī kopīgi organizētas aktivitātes ar mērķi veicināt pilsonisko līdzdalību un sabiedrības integrāciju.

Informācijas centri

Rīgā, Liepājā, Daugavpilī un Rēzeknē darbojas pārvaldes informācijas centri, kuru uzdevums ir nodrošināt pārvaldes saikni ar sabiedrību, sniegt informāciju par pārvaldes darbu un pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumiem. Informācijas centru bibliotēkās apkopota īpaša informatīvā bāze, kuru var izmantot jebkurš interesents. Tā piemēram, pārskata periodā Informācijas centra Rīgā bibliotēku apmeklējuši 118, Liepājā – 117, Daugavpilī – 254, bet Rēzeknē – 342 interesenti. Informācijas centru bibliotēku fondu pārsvarā ir izmantojuši mācību iestāžu audzēkņi. Apmeklētāji lielākoties interesējušies par pilsonības, cilvēktiesību un sabiedrības integrācijas jautājumiem.

Ievērojamu reģionu informācijas centru apmeklētāju īpatsvaru veidojuši nacionālo kultūras biedrību pārstāvji, kuri vēlējušies saņemt metodisko atbalstu projektu izstrādāšanā.

Pārvaldes sākuļlapa globālajā datortīmeklī “Internet”

2005. gadā pieaugusi sabiedrības interese par pārvaldes sākuļlapu. Pārskata periodā tā apmeklēta aptuveni 130 tūkst. reižu, t.i. vidēji 356 reizes dienā (salīdzinājumam – 2004. gadā kopējais apmeklētāju skaits bija vairāk nekā 87 tūkst.). Pārvaldes sākuļlapu latviešu valodā apmeklējuši 54%, krievu valodā - 39%, bet angļu valodā – 7% sākuļlapas apmeklētāju. Ievērojami pieaudzis sākuļlapas krievu valodā apmeklējums, kas pārskata periodā pārsniedza 50 tūkst. apmeklējumu (vidēji 130 reizes dienā).

2005. gadā sākuļlapa latviešu valodā tika papildināta ar jaunu sadaļu “Jaunie pilsoņi”, kurā iespējams aplūkot sarakstus ar personām, kam Ministru kabinets piešķīris pilsonību naturalizācijas kārtībā.

Pieaudzis elektroniski uzdoto jautājumu skaits. Salīdzinot ar 2004. gadu, pārskata periodā tas palielinājies gandrīz par trešdaļu – 1 196 (2004. gadā – 940). Aizvien biežāk šo informatīvo pakalpojumu izmanto tie pilsonības pretendenti, kas jau kārtu naturalizācijas procesu un interesējas par savas lietas virzību.

Bezmaksas tālrunis “800 20 50”

Pārskata periodā tika nodrošināta pārvaldes bezmaksas informatīvā tālruņa darbība. Ar šī pakalpojuma starpniecību jebkuram interesentam ir iespēja iegūt bezmaksas konsultācijas par visiem ar pilsonību saistītiem jautājumiem.

2005. gadā pa bezmaksas informatīvo tālruni saņemts 7 451 zvans.

Ceļojošā izstāde “Pilsonība Latvijā un Eiropas Savienībā”

Pārskata periodā tika aktualizēta un pilnveidota ceļojošā izstāde “Pilsonība Latvijā un Eiropas Savienībā”. Izstāde sniedz gan statistisku informāciju par Latvijas pilsoņu kopumu, gan dod ieskatu pilsonības jautājuma vēsturiskajā attīstībā mūsu valstī. Interesentiem ir iespēja iepazīties ar naturalizācijas kritērijiem citās Eiropas Savienības dalībvalstīs (pretendenta uzturēšanās laiks valstī, vecums, valodas prasmes un zvēresta došanas nepieciešamība, valsts nodevas apmērs, naturalizācijas procesa ilgums un dubultpilsonības pieļaujamība), kā arī šobrīd mūsu valstī tik aktuālo jēdzienu “Eiropas Savienības pilsonība”.

2005. gadā izstāde tika eksponēta Rīgas Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcijā, Olaines Pieaugušo izglītības centrā, Rīgas Ziemeļu rajona izpilddirekcijā, Rīgas Domē un Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijā.

Informācijas dienas

Pārvaldes reģionālās nodaļas sadarbībā ar pašvaldībām, izglītības iestādēm un nevalstiskajām organizācijām organizējušas informācijas dienas, kurās interesenti ieguvuši informāciju par Latvijas pilsonības iegūšanas, Eiropas Savienības pilsonības jautājumiem, par Pilsonības likumā noteiktajām zināšanu pārbaudēm pilsonības iegūšanai naturalizācijas kārtībā.

Pārskata periodā organizētas 116 informācijas dienas, un šādi pasākumi notikuši visos Latvijas reģionos.

Pārvaldes Metodikas un eksaminācijas centrā rīkotas informācijas dienas, kurās interesentiem ir arī iespēja pārbaudīt savu latviešu valodas prasmi, kā arī Latvijas Republikas Satversmes pamatprincipu un Latvijas vēstures zināšanas, aizpildot pārbaudes testu paraugus.

2005. gadā Metodikas un eksaminācijas centra rīkotās 11 informācijas dienas apmeklējuši 290 interesenti.

Pārvaldes izdotie informatīvie materiāli

2005. gadā nācis klajā pārvaldes 10 gadu jubilejai veltītais informatīvais materiāls “Naturalizācijas pārvaldes sadarbība ar ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām (1994 – 2004)” latviešu un angļu valodās.

Informācija par pārējiem pārvaldes sagatavotajiem informatīvajiem materiāliem atspoguļota 1. pielikumā.

6.2. Projektu īstenošana

2005. gadā pārvalde īstenojusi šādus projektus:

- 1) skolēnu konkurss “Ceļā uz pilsonisku sabiedrību”;
- 2) projekts “Latviešu valodas intensīvās apmācības programmas ieviešana naturalizācijas procesa veicināšanai Latvijā”;

▪ Skolēnu konkurss “Ceļā uz pilsonisku sabiedrību”

Projekta mērķis ir veicināt skolu jaunatnes tiesisko izglītošanu un audzināšanu, kā arī sekmēt jauniešu līdzdalību pilsoniskas sabiedrības veidošanā Latvijā, un tā ietvaros konkurss “Ceļā uz pilsonisku sabiedrību” tiek organizēts kopš 1997. gada.

2004. / 2005. mācību gada konkursa ietvaros no janvāra līdz martam skolu komandas – reģionu uzvarētājas - īstenoja savus izstrādātos projektus. Tās bija Valmieras Valsts ģimnāzijas, Rīgas 40. vidusskolas, Olaines Mehānikas un tehnoloģijas koledžas, Ugāles vidusskolas un Liepājas 15. vidusskolas komandas. No 21. - 23. aprīlim Kuldīgas rajona Rendas pagasta “Lejastiezumos”

norisinājās konkursa noslēguma seminārs, kurā tika noskaidrots konkursa uzvarētājs. Tajā skolēni prezentēja īstenoto projektu rezultātus un piedalījās zināšanu konkursos, kuros tika pārbaudītas skolēnu zināšanas tādās jomās kā valsts iekārta, Latvijas vēsture un Satversme, pilsonība, cilvēktiesības un starptautiskās organizācijas. Seminārā arī sabiedrībā atzīti eksperti uzstājās ar lekcijām par cilvēktiesību, pilsonības, etniskās tolerances, migrācijas jautājumiem.

2004. / 2005. mācību gada skolēnu konkursā pirmo vietu un galveno balvu – ceļojumu uz Slovēniju - ieguva Olaines Mehānikas un tehnoloģijas koledža.

Projekts tika īstenots ar ASV valdības un Eiropas Padomes Informācijas biroja finansiālu atbalstu.

3. attēls. Skolēnu konkursa “Ceļā uz pilsonisku sabiedrību” fināla dalībnieki

▪ **Projekts “Latviešu valodas intensīvās apmācības programmas ieviešana naturalizācijas procesa veicināšanai Latvijā”**

Projekta mērķis ir dot iespēju pilsonības pretendentiem iespēju uzlabot savu latviešu valodas prasmi naturalizācijas nolūkā īpaši organizētos un veidotos intensīvajosursos. Projekta ietvaros kopš 2000. gada funkcionē pārvaldes izveidotā īpaša latviešu valodas mācību sistēma personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā. Pretendenti ar valodas priekšzināšanām divarpus mēnešu laikā pilnveido savu valodas prasmi. Uz valodas kursiem šīs sistēmas ietvaros tiek norīkotas personas vienīgi pēc naturalizācijas iesnieguma iesniegšanas.

2005. gadā kursi latviešu valodas pilnveidošanai tika organizēti ar ANO Attīstības programmas organizatorisko atbalstu. Ārvalstu - ASV, Zviedrijas, Lielbritānijas – finansējuma ietvaros tika noorganizētas 133 mācību grupas, kurās latviešu valodas prasmi pilnveidoja 1 995 Latvijas pilsonības pretendenti Balvos, Daugavpilī, Jelgavā, Jēkabpilī, Jūrmalā, Ogrē, Rīgā, Vangažos u.c. 2005. gada jūlijā noslēdzās 2004. gada septembrī uzsāktā pilsonības pretendentu latviešu valodas prasmes pilnveidošana Latgalē, kur Daugavpils un Rēzeknes reģionos Lielbritānijas valdības dāvinātā finansējuma ietvaros organizētajos latviešu valodas bezmaksasursos valodas prasmi pilnveidoja 825 pilsonības pretendenti.

6.3. Sadarbība ar masu saziņas līdzekļiem

Par pilsonības iegūšanas procesu un pārvaldes aktualitātēm pārvalde regulāri sniedz informāciju masu saziņas līdzekļiem. Pārskata periodā ziņu aģentūrām un 22 dažādiem plašsaziņas līdzekļiem – gan latviešu, gan krievu valodā vēstošajiem - par pārvaldes aktivitātēm nosūtīta 31 preses relīze, reizi mēnesī ziņu aģentūras saņem pārvaldes statistiku. Pārskata periodā pilsonības un naturalizācijas tēmas pastāvīgi bijušas ziņu aģentūru uzmanības lokā, ko apliecina ziņu skaits par šiem jautājumiem - ziņu aģentūra LETA publicējusi 432 ziņas, aģentūra BNS – 301 ziņu.

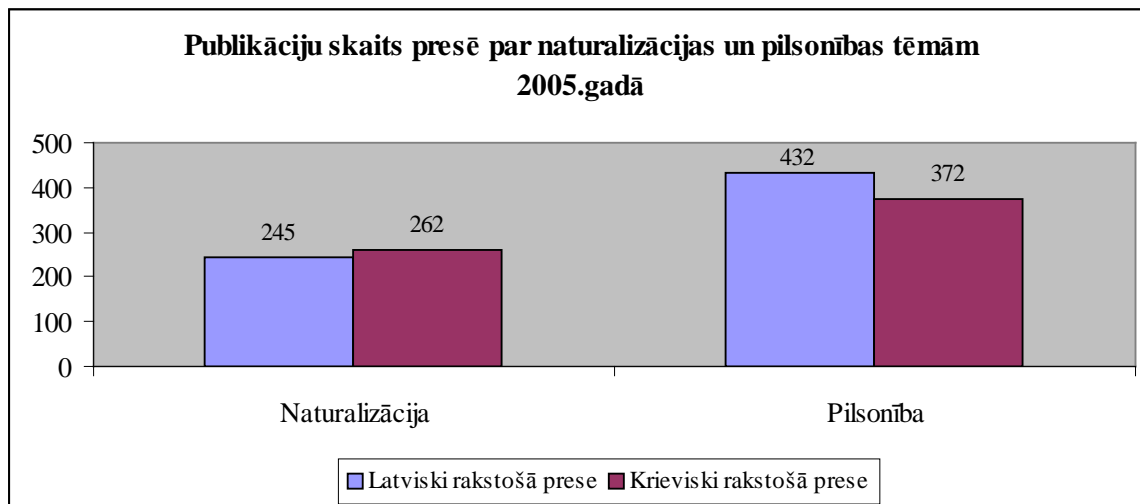
Par pārvaldes aktualitātēm, kā arī pilsonības, naturalizācijas un sabiedrības integrācijas jautājumiem plaša sabiedrības daļa gan latviešu, gan krievu valodā informēta ar radio un televīzijas starpniecību. Latviešu valodā pilsonības tēma lielākoties tika atspoguļota Latvijas Radio 1 raidījumos “Labrīt”, “Krustpunktā” un “Aktuālā intervija”, savukārt, krievu valodā raidījumus visbiežāk veidoja Latvijas Radio 4 “Doma laukums”. Četrus raidījumu ciklus par naturalizācijas jautājumiem ar pārvaldes priekšnieces E.Aldermanes piedalīšanos pārraidīja “Radio PIK”.

Par pārvaldes aktivitātēm, veidojot ziņu sižetus, visbiežāk interesi izrādīja LTV-1 krievu ziņu redakcija, telekompānija “Pirmais Baltijas Kanāls”, LTV-1 “Novadu Ziņas” un TV5.

Pārskata periodā pārvaldes priekšniece E.Aldermane piedalījies raidījumos “100. pants” (LTV-1), “Kas notiek Latvijā?” (LTV-1), “Process” (LTV-7), rīta programmā “900 sekundes” (LNT), raidījumā “Nedēļas notikumu apskats” (TV5).

Lai fiksētu tendences pārvaldes kompetencē esošo jautājumu atspoguļojumā preses izdevumos, pārskata periodā tika turpināta astoņu laikrakstu – “Diena”, “Neatkarīgā Rīta Avīze”, “Latvijas Vēstnesis”, “Lauku Avīze”, “Rīgas Balss”, “Vesti Segodna”, “Čas”, “Telegraf” – publikāciju analīze par piecām tēmām – “Naturalizācija”, “Integrācija”, “Valoda”, “Mazākumtautības” un “Pilsonība”. Pārvalde latviski rakstošajā presē minēta 159 reizes, savukārt krieviski iznākošajā - 169 reizes. Kopumā tēma “Naturalizācija” laikrakstos skarta 507 reizes (sk. 15. diagrammu). No latviski rakstošajiem laikrakstiem visvairāk publikāciju šīs tēmas ietvaros fiksēts laikrakstā “Latvijas Avīze” – 138 raksti, turpretī krieviski rakstošo laikrakstu vidū publikāciju sadalījums trīs lielākajos izdevumos izrādījies vienmērīgs. 2005. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, krietni pieaudzis publikāciju skaits par tēmu “Pilsonība”.

15. diagramma

2005. gada 2. februārī tika rīkota preses konference, veltīta pārvaldes jubilejai, kurā plašsaziņas līdzekļu pārstāvji informēti par paveikto pārvaldes 10 darba gadu laikā. Jubilejai veltītas preses konferences un tikšanās ar masu informācijas līdzekļu pārstāvjiem tika rīkotas arī reģionālajās nodaļās.

4. attēls. Pārvaldes 10 darba gadu jubilejai veltītā preses konference 2005. gada 1. februārī

Reģionālajiem masu saziņas līdzekļiem informāciju par pilsonības iegūšanas procesa gaitu attiecīgajās administratīvajās teritorijās sniegušas pārvaldes reģionālās nodaļas. Pārskata periodā vietējos preses izdevumos publicēti 135 raksti. Reģionālajās televīzijās un radiostacijās ar pārvaldes un tās reģionālo nodaļu darbu saistītā informācija atspoguļota 120 raidījumos.

6.4. Sadarbība ar valsts institūcijām

Pārskata periodā pārvaldes amatpersonas darbojās vairākās starpinstitūciju darba grupās un padomēs:

- Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās izveidotajā un apstiprinātajā Pilsoniskās sabiedrības padomē, kuras funkcija ir sekretariāta konsultēšana un informēšana jautājumos, kas saistīti ar pilsoniskās sabiedrības jautājumiem Latvijā;
- Tieslietu ministrijas darba grupā likumprojekta izstrādei par grozījumiem Pilsonības likumā. Pārvaldes priekšniece bija darba grupas vadītājas vietniece;
- Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta izveidotajā darba grupā valsts programmas “Sabiedrības integrācija Latvijā” pamatnostādņu 2006. – 2010. gadam izstrādāšanai;
- Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta Pilsoniskās sabiedrības padomē, kas izveidota stratēģiski svarīgu lēmumu pieņemšanai, konsultāciju nodrošināšanai

- un Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas politikas pamatnostādņu un valsts programmas “Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana. 2005. - 2009. gads” ieviešanas uzraudzībai,
- Ārlietu ministrijas izveidotajā darba grupā ANO Cilvēktiesību komitejas ieteikumu par izglītības reformu īstenošanai,
  - darba grupā nepieciešamo Imigrācijas likuma grozījumu un citu tiesību aktu projektu izstrādāšanai Integrācijas deklarācijas ieviešanai,
  - Sabiedrības integrācijas fonda administrētās Phare 2003. gada Nacionālās programmas projekta “Sabiedrības integrācijas veicināšana Latvijā” grantu programmas Vērtēšanas komisijā,
  - Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta izveidotajā konsultatīvajā padomē Valsts programmas „Latviešu diasporas atbalsta programma 2004. – 2009. gadam” koordinēšanai un īstenošanai,
  - Tieslietu ministrijas Informātikas padomē,
  - EQUAL projekta “Soli pa solim” Konsultatīvajā padomē patvēruma jautājumos.

Pārvalde gatavoja informāciju Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta sastādītās rokasgrāmatas “Ceļvedis latviešiem ārvalstīs” sadaļai par pilsonības jautājumiem. Rokasgrāmata tapusi “Latviešu diasporas atbalsta programmas 2004. –2009. gadam īstenošanai” ietvaros.

Par pārvaldes darbību un aktualitātēm pilsonības iegūšanas jomā sniegta Saeimas Pilsonības likuma izpildes komisijai, Tieslietu ministrijai, Ārlietu ministrijai, Latvijas diplomātiskajām pārstāvniecībām ārvalstīs un citām institūcijām.

5. attēls. Valsts Prezidente Vaira Vīķe – Freiberga ar pārvaldes darbiniekiem iestādes 10 gadu jubilejai veltītajā svinīgajā pasākumā

6.5. Sadarbība ar pašvaldībām

Pārvaldes, tās reģionālo nodaļu aktivitātes sabiedrības informēšanā un integrācijas procesu veicināšanā noritējis ciešā sadarbībā ar visu līmeņu pašvaldībām.

Notikušas tikšanās ar pašvaldību vadītājiem, kuru laikā pārrunāti sadarbības jautājumi un aktualitātes pilsonības iegūšanas jomā. Nodaļu un filiāļu amatpersonas piedalījušās rajonu pašvaldību pārstāvju sanāksmēs ar ziņojumiem par pilsonības iegūšanas procesiem attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

Pašvaldību informāciju un apmeklētāju centros, kā arī bibliotēkās izplatīti pārvaldes informatīvie materiāli. Tiek izmantota arī iespēja informāciju ievietot pašvaldību interneta mājas lapās. Tā, piemēram, informācija par reģionālo nodaļu, pilsonības jautājumiem ir Liepājas domes mājas lapā, ik nedēļu Ventspils nodaļas plānotās aktivitātes tiek ievietotas Ventspils domes mājas lapā.

Daudzviet bibliotēkās tika eksponētas izstādes un izstādīti informatīvie stendi par pārvaldes darbu, kā arī pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumiem. Piemēram, Krāslavas bibliotēkā eksponēta izstāde “Naturalizācijas pārvaldei – 10 gadi”, Grobiņas bibliotēkā – informatīvie stendi “Latvijas pilsonība”.

Sadarbībā ar pašvaldībām rīkotas MK rīkojuma izrakstu par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā svinīgās izsniegšanas ceremonijas. No 71 šāda pērn organizētā pasākuma 50 organizēti pilsētu domēs un rajonu padomēs.

Starp nozīmīgākajām šāda veida ceremonijām pārskata periodā akcentējama 8. septembrī Salaspils novada domē rīkotā MK rīkojuma izrakstu izsniegšana, kurā Latvijas Republikas pilsoņa pase svinīgi tika izsniegta 100 000. Latvijas pilsonim, kurš pilsonību ieguvis naturalizācijas kārtībā. Šajā svinīgajā pasākumā šo un citus jaunos pilsoņus sveica Tieslietu ministrijas parlamentārais sekretārs E. Jaunups, Salaspils novada domes priekšsēdētājs J. Putniņš, pārvaldes priekšiece E. Aldermane, PMLP priekšnieks V. Jēkabsons u. c. amatpersonas.

Reģionālo nodaļu amatpersonas aktīvi piedalījušās sabiedrības integrāciju komisiju (padomju) darbā Daugavpilī, Gulbenē, Jelgavā, Liepājā, Rēzeknē un Ventspilī.

Reģionālās nodaļas līdzdarbojušās pašvaldību projektu īstenošanā:

- Daugavpils nodaļa - Daugavpils Domes Phare projekta “Daugavpils etniskais centrs” realizācijā. Daugavpils Etniskais centrs tika atklāts 2005. gada 9. martā. Centrā apkopota informācija par 10 tautībām, un tajā pieejama informācija arī par pārvaldi un Latvijas pilsonības iegūšanas jautājumiem;
- Daugavpils nodaļa - Daugavpils rajona padomes Phare projekta “Pilsoniskās sabiedrības veidošanās Daugavpils rajonā caur integrāciju latviskā vidē” realizācijā ar mērķi sekmēt sabiedrības integrācijas procesu Daugavpils rajonā, veicinot naturalizācijas procesa gaitu;
- Daugavpils nodaļa - Daugavpils pilsētas domes Phare projekta “Slavic PIE” (Slavic People in Europe)” realizācijā ar mērķi veicināt jauniešu patriotisko audzināšanu;
- sadarbībā ar Jelgavas sabiedrības integrācijas centru Jelgavas nodaļa piedalījās projekta “Siltās mājas” īstenošanā, kura ietvaros vecākā gadagājuma nepilsoņiem tika sniegta informācija pilsonības iegūšanas jautājumos. 2005. gada nogalē tika uzsākts projekts “Piedalies – 2” Jelgavas mazākumtautību izglītības iestāžu un viņu vecāku informēšanai par pilsonības iegūšanas kārtību;
- sadarbībā ar Gulbenes rajona padomi un Gulbenes pilsētas domi Rēzeknes nodaļas Gulbenes filiāles amatpersona strādāja darba grupā pie projektu “Gulbenes rajona sabiedrības sociālās un etniskās integrācijas programma. 2004. - 2013.” un “Sabiedrības integrācija Gulbenē – nākotnes perspektīva” izstrādāšanas.

Sadarbībā ar Kandavas novada domi Liepājas nodaļa piedalījās divu semināru “Integrācija vietējā sabiedrībā” rīkošanā, ar semināra dalībniekiem – pašvaldību un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem – daloties pieredzē par 2004. gadā Liepājā īstenotā projekta “Integrētas sabiedrības vērtību attīstība Liepājā” sagatavošanu un realizēšanu.

Notikusi sadarbība ar pašvaldību dzimtsarakstu nodaļām, ar kuru starpniecību tiek nodota informācija jaundzimušo bērnu vecākiem - Latvijas nepilsoņiem - par Latvijas pilsonības iegūšanas kārtību bērniem, kuri dzimuši Latvijā pēc 1991. gada 21. augusta.

6.6. Sadarbība ar izglītības iestādēm

Pārskata periodā pārvalde un tās reģionālās nodaļas sadarbībā ar izglītības iestādēm un izglītības pārvaldēm veica darbu izglītības iestāžu audzēkņu un pedagogu informēšanai par pilsonības jautājumiem, kā arī skolu jaunatnes valstiskās identitātes attīstīšanā un patriotiskajā audzināšanā.

Mazākumtautību skolu skolēniem un skolotājiem sniegta informācija par pilsonības iegūšanas iespējām, tās kārtību, Eiropas Savienības pilsonības, kā arī sabiedrības integrācijas jautājumiem, rīkojot informācijas dienas un piedaloties audzināšanas stundās. Kā veiksmīgu piemēru var minēt Jelgavas nodaļas sadarbību ar Jelgavas 2. pamatskolu, kuras ietvaros rīkotajās informācijas dienās ar pilsonības iegūšanu saistītajos jautājumos tika informēti ne tikai skolēni un pedagogi, bet arī audzēkņu vecāki.

Ar izglītības pārvalžu starpniecību izglītības iestādēs izplatīti informatīvie materiāli, ar to atbalstu nodaļu amatpersonas piedalījās izglītības iestāžu vadītāju konferencēs, skolu direktoru vietnieku ārpusklases darbā sanāksmēs, lai informētu par pārvaldes aktualitātēm un apspriestu sadarbības iespējas pilsonības jautājumu risināšanā un pilsoniskajā audzināšanā.

Pārskata periodā, tāpat kā iepriekšējos gados, Latvijas Republikas neatkarības proklamēšanas gadadienai veltīto pasākumu ietvaros Latvijas skolās notika Pilsonības dienu pasākumi - konkursi, diskusijas, pilsonības stundas u. c. pasākumi. Vairākās Pilsonības dienai veltītajās aktivitātēs iesaistījās pārvaldes reģionālās nodaļas. Tā, piemēram, Liepājas nodaļa sadarbībā ar Liepājas 8. vidusskolas Sociālās un nacionālās integrācijas centru un Liepājas Izglītības pārvaldi visām Liepājas vidusskolām organizēja pasākumu, kura ietvaros notika skolēnu priekšlasījumi par tēmu “Patriotisms šodien – realitāte vai utopija?”, Daugavpilī norisinājās debātes “Latvijas jaunatne - savas valsts patriots”, kurās jaunieši aktīvi izteica savas domas patriotisma jautājumos, kā arī paši meklēja risinājumus izvirzītajām problēmām. Ventspilī ar Ventspils nodaļas līdzdalību jau ceturto gadu pēc kārtas kā Pilsonības dienu ievada pasākums tika rīkots skolēnu konkurss “Es – Ventspilnieks – Latvijas pilsonis”.

2005. gadā Rīgā un reģionos notikuši vairāki nozīmīgi skolēnu konkursi ar mērķi vairojot jauniešu pilsonisko pašapziņu, stiprināt patriotismu, kā arī veicināt interesi pret valstī notiekošajiem procesiem un vēlmi tajos līdzdarboties:

- sadarbībā ar Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamentu organizētais Rīgas mazākumtautību vispārējās izglītības iestāžu 9. klašu audzēkņu konkurss “Latvijas jaunieši ar skatu uz Eiropu”;
- sadarbībā ar Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamentu organizētais eseju un diskusiju konkurss Rīgas mazākumtautību vispārējās izglītības iestāžu 10. - 11. klašu audzēkņiem “Es Latvijā”;
- Liepājas nodaļas sadarbībā ar Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldi organizētais konkurss Liepājas pamatskolu audzēkņiem “Pilsoniskums un mēs”;
- Daugavpils nodaļas kopīgi ar Daugavpils bērnu un jauniešu centru “Jaunība” organizētais Daugavpils skolēnu zināšanu konkurss “Ceļā uz pilsonību”;

- Rēzeknes nodaļa kā sadarbības partneris piedalījās pilsonības un pilsoniskās līdzdalības jautājumiem veltītā konkursa rīkošanā Rēzeknes rajona Izglītības pārvaldes organizētā konkursu cikla “Erudīts” ietvaros.

Rēzeknes nodaļa līdzdarbojās Rēzeknes pilsētas skolēnu interešu centra rīkotajā akcijā “Dažādā pasaule”, vērtējot skolēnu izpratni par tolerances un etnisko kultūru daudzveidības jautājumiem.

6. attēls. Rīgas mazākumtautību vispārējās izglītības iestāžu 9. klašu audzēkņu konkurss “Latvijas jaunieši ar skatu uz Eiropu”

Reģionālo nodaļu darbinieki snieguši metodisko un informatīvo atbalstu izglītības iestāžu audzēkņiem pētniecisko darbu, kā arī projektu izstrādāšanā un to īstenošanā “projektu nedēļu” ietvaros.

Nodaļu amatpersonas skolu jaunatni pilsonības un pilsoniskās līdzdalības jautājumos izglītojušas arī skolēnu vasaras nometnēs. Piemēram, Rēzeknes nodaļa sadarbībā ar Rēzeknes pilsētas Izglītības pārvaldi nometnē Rēzeknē rīkoja Pilsonības stundas, Daugavpils nodaļas amatpersonas nometnē Krāslavas rajonā Šķaunē uzstājās ar priekšlasījumiem par Eiropas Savienības un Latvijas pilsonību.

2005. gada sākumā pārvaldes Informācijas centrs sadarbībā ar Metodikas un eksaminācijas centru un Rīgas Pārdaugavas nodaļu izstrādāja anketu pilsonības pretendentiem - izglītības iestāžu

audzēkņiem - ar mērķi noskaidrot, kādā līmenī naturalizācijas pārbaudes spēj nokārtot vidējās izglītības iestāžu audzēkņi, kā arī konstatēt jauniešu attieksmi pret latviešu valodas lietošanu. No 1. marta līdz jūlija beigām Pārdaugavas, Liepājas un Daugavpils reģionālajās nodaļās tika veikts anketēšanas pilotprojekts, lai labāk sagatavotos aptaujai visas Latvijas mērogā. Septembrī izglītības iestāžu audzēkņu anketēšana tika uzsākta visās pārvaldes reģionālajās nodaļās un turpināsies līdz 2006. gada vasarai.

6.7. Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām

Sabiedrības informēšanā pilsonības iegūšanas jautājumos, kā arī sabiedrības integrācijas procesu veicināšanā ievērojams pārvaldes un tās reģionālo nodaļu aktivitāšu īpatsvars bijis sadarbības ar nevalstiskajām organizācijām ietvaros. Sadarbībai ar nevalstisko sektoru tiek veltīta liela vērība, ievērojot tā nozīmīgo lomu informācijas izplatīšanas darbā, integrācijas procesu sekmēšanā un pilsoniskās apziņas attīstīšanā. Tās nozīmi akcentē apstākļi, ka pārvaldei valsts budžetā nav atvēlēti līdzekļi projektiem sabiedrības informēšanas jomā, un šis darbs var tikt veikts ar nevalstisko organizāciju īstenoto projektu starpniecību.

Pārskata periodā noslēdzās trīs 2004. gadā uzsāktie projekti, kuru īstenošanā pārvalde līdzdarbojusies kā sadarbības partnere:

- 2005. gada pirmajā ceturksnī tika pabeigta sabiedriskās organizācijas “Kustība demokrātiskai domai” projekta “Kļūsti par pilsoni, Tev viss vēl priekšā!” īstenošana, un minētajā laika posmā notika pieci informatīvi pasākumi par pilsonības jautājumiem izglītības iestādēs, kurus apmeklēja 187 interesenti;
- noslēdzās sabiedriskās organizācijas “Glābiet bērnus” projekta “Latvijas pilsonības iegūšanas veicināšana bērniem nepilsoņiem valsts un pašvaldību bērnu iestādēs” īstenošana, pārvaldes Informācijas centram koordinējot pārvaldes amatpersonu līdzdalību bērnu namu direktoru, sociālo pedagogu un bērnu tiesību speciālistu semināros par pilsonības iegūšanas jautājumiem bērniem;
- 2005. gada vasarā tika pabeigta Ventspils reģionālā NVO atbalsta centra projekta “Es, tu, mēs – dažādi, bet visi kopā savai pilsētai” īstenošana, kurā kā asociētais partneris piedalījās Ventspils nodaļa. Projekta mērķis bija veicināt valsts institūciju, pašvaldības, plašsaziņas līdzekļu un nevalstisko organizāciju sadarbību sabiedrības integrācijas pasākumu realizēšanā.

Aktuālā informācija par pilsonību, tās iegūšanu sniegta nevalstisko organizāciju atbalsta centriem, kur to var iegūt jebkura nevalstiskā organizācija.

Kopīgi ar nevalstiskā sektora pārstāvjiem organizēti informatīvi izglītojoši pasākumi. Piemēram, Liepājā notika NVO Liepājas atbalsta centra sadarbībā ar Liepājas nodaļu organizētais seminārs “Pilsoniskā sabiedrība un pilsoniskā līdzdalība”, Rēzeknes nodaļa sadarbībā ar Austrumlatgales Eiropas Informācijas biroju rīkoja diskusiju “Eiropas Savienība: jaunās iespējas un realitāte”, kuras galvenā tēma bija Latvijas pilsoņa iespējas Eiropas Savienībā.

Pārskata periodā līdzās citām nevalstiskajām organizācijām pārvaldes reģionālajām nodaļām aktīva sadarbība noritējusi ar mazākumtautību organizācijām. Notikušas nodaļu darbinieku tikšanās ar to pārstāvjiem, kuru laikā sniegta aktuālā informācija par pilsonības iegūšanu. Aktīva sadarbības forma ir konsultāciju un metodiskās palīdzības sniegšana biedrību projektu izstrādāšanā.

Ar reģionālo nodaļu līdzdalību noritējusi virkne mazākumtautību organizāciju pasākumu. Tā, piemēram, Jelgavas nodaļa piedalījās Jelgavas pilsētas mazākumtautību biedrību pasākuma “Caur trejdeviņiem gaismas lokiem” rīkošanā, kura mērķis bija tām kopīgi atzīmēt Latvijas Republikas proklamēšanas 87. gadadienu.

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Pārvalde vienmēr īpašu uzmanību ir veltījusi sadarbības veicināšanai un paplašināšanai ar dažādām ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām, kuru sniegtais atbalsts pārvaldei ir bijis un joprojām ir ļoti nozīmīgs.

2005. gadā pārvaldē notika 26 tikšanās ar ārvalstu valsts un sabiedrisko institūciju, kā arī plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem. Interesi par pārvaldes darbu izrādīja dažādu institūciju augsta ranga amatpersonas, piemēram, Zviedrijas Parlamenta delegācija, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Augstais komisārs mazākumtautību jautājumos Rolfs Ekeuss, Eiropas Padomes Parlamentārās Asamblejas Dalībvalstu pienākumu un saistību ievērošanas Pārraudzības komitejas priekšsēdētājs Georgijs Frunda, Eiropas Padomes Eiropas vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa delegācija, Beļģijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā Kristians Verdonks, Krievijas Federācijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā Viktors Kaļuzņijs, Lietuvas Iekšlietu ministrijas, Tieslietu ministrijas un Ārlietu ministrijas pārstāvju delegācija un citas augsta ranga amatpersonas.

7. attēls. Lietuvas valsts iestāžu pārstāvju delegācijas vizīte 2005. gada 24. – 25. maijā

Pārvaldes vadošās amatpersonas sniegušas intervijas masu informācijas līdzekļu pārstāvjiem no Čehijas, Dienvidkorejas, Horvātijas, Itālijas, Krievijas, Somijas un Vācijas.

Pārvalde tika pārstāvēta Eiropas Padomes Ekspertu komitejas pilsonības jautājumos darba grupas 27. sanāksmē Strasbūrā (Francija). Eiropas Padomei tika sagatavota un nosūtīta informācija krājumam “Eiropas biļetens par pilsonību”.

Pārvaldes pārstāvis piedalījās vairākos Eiropas Valodas prasmes pārbaudītāju asociācijas (ALTE) organizētajos pasākumos:

- II Starptautiskajā konferencē Berlīnē (Vācija) “Valodas prasmes vērtēšana daudzvalodu sabiedrībā: standartu sasniegšana, dažādības atbalstīšana”, kas tika rīkota sakarā ar to, ka Eiropas Padome 2005. gadu pasludināja par Eiropas pilsoniskās līdzdalības ar izglītības palīdzību gadu. Pārvaldes pārstāvis tajā uzstājās ar ziņojumu “Latviešu valodas prasme – svarīgs faktors Latvijas pilsonības iegūšanai naturalizācijas kārtībā”, kā arī piedalījās diskusijā par pilsonības jautājumiem;
- ALTE XXX sanāksmē par valodas prasmes vērtēšanas un pilsonības jautājumiem Kārdifā (Lielbritānija).

Pārvalde ALTE sekretariātam sniedza informāciju par to, kā tiek izmantoti Eiropas Padomes Vispārējie ieteikumi attiecībā uz valodām: to mācīšanos, mācīšanu un vērtēšanu, naturalizācijas pārbaūžu atbilstību Eiropas Padomes noteiktajiem līmeņiem, pārbaūžu centriem valstī u. c. jautājumiem.

Pārvaldes priekšiece E.Aldermane augustā Kauņā (Lietuva) piedalījās 1. Latvijas un Lietuvas foruma Pirmajā kongresā, kur aktualizēja jautājumu par Latvijā dzīvojošajiem lietuviešiem, kuri nav izmantojuši iespēju iegūt Latvijas vai Lietuvas pilsonību.

Oktobrī tika organizēts pieredzes apmaiņas brauciens uz Igaunijas Nacionālo eksaminācijas un kvalifikācijas centru un Igaunijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, kurā pārvaldi pārstāvēja priekšiece E.Aldermane, priekšieces vietniece S. Vība, kā arī Ārējo sakaru daļas vadītāja M. Kokina.

Informatīvais izdevums “Naturalizācijas Pārvaldes Ziņas” tika nosūtīts 27 ārvalstu vēstniecībām Latvijā, kā arī ANO pastāvīgajam pārstāvim Latvijā, Eiropas Savienības Eiropas Komisijas pārstāvniecībai Latvijā, EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību birojam, kā arī EDSO Augstā komisāra mazākumtautību jautājumos birojam. Krievijas Federācijas vēstniecībai Latvijā katru mēnesi tika nosūtīta arī statistiskā informācija par Latvijas pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesu.

Visām ārvalstu vēstniecībām Latvijā tika nogādāts pārskats “Naturalizācijas pārvaldes sadarbība ar ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām 1994 – 2004”.

8. PRIORITĀTES 2006. GADAM

1. Īstenot pasākumu plānu valsts apdraudējumu risku novēršanai naturalizācijas procesā.
2. Pilnveidot naturalizācijas pārbaudīšanu saturu un procedūru atbilstoši Eiropas Valodas prasmes pārbaudītāju asociācijas (ALTE) standartiem un veikt sagatavošanās darbus 2007. gadā pārvaldē paredzētajam ALTE starptautiskajam auditam par šo standartu ievērošanu.
3. Sadarboties ar valsts institūcijām, visu līmeņu pašvaldībām un nevalstiskajām organizācijām, izskaidrojot sabiedrībai pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesu, kā arī izmaiņas tiesību aktos.

PIELIKUMI

1. pielikums

Pārvaldes sagatavotie informatīvie materiāli

Nr.	Nosaukums	Valoda	Piezīmes
Naturalizācijas pārvalde un tās darbība			
1.	Naturalizācijas pārvaldes 2004. gada darba pārskats	latviešu	Ir kopsavilkums angļu valodā.
2.	Naturalizācijas pārvaldes veicamo uzdevumu pamatojuma tiesisko aktu apkopojums	angļu	
3.	Naturalizācijas Pārvaldes Ziņas	latviešu; angļu	Naturalizācijas pārvaldes ikmēneša informatīvais biļetens.
Metodiskie materiāli Latvijas pilsonības pretendentiem			
4.	Latviešu valodas prasmes pārbaude	latviešu; angļu	Informācija Latvijas pilsonības pretendentiem.
Naturalizācijas pārvaldes sadarbība ar ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām			
5.	Informācija par Latvijas un ārvalstu valsts un sabiedrisko institūciju un starptautisko organizāciju, kā arī masu saziņas līdzekļu pārstāvju viesošanās Naturalizācijas pārvaldē	latviešu	Pārskats par 2004. gadu.
6.	Informācija par Naturalizācijas pārvaldes darbinieku piedalīšanos mācību braucienos uz ārzemēm	latviešu; angļu	Pārskats par laika periodu no 1994. gada oktobra līdz 2004. gada 30. decembrim.
7.	Naturalizācijas pārvaldes sadarbība ar ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām (1994. – 2004.)	latviešu; angļu	Pārskats par laika periodu no 1994. gada oktobra līdz 2004. gada 30. decembrim.

**Informācija
par pārvaldes darbinieku piedalīšanos ārzemju komandējumos**

Nr.	Vieta	Dalībnieku skaits	Pasākumi
1.	Strasbūra Francija	1	Piedalīšanās Eiropas Padomes Ekspertu komitejas pilsonības jautājumos darba grupas 27. sanāksmē.
2.	Berlīne Vācija	2	Piedalīšanās Eiropas Valodas prasmes pārbaudītāju asociācijas (ALTE) 2. starptautiskajā konferencē “Valodas prasmes vērtēšana daudzvalodu sabiedrībā: standartu sasniegšana, dažādības atbalstīšana”.
3.	Kauņa, Lietuva	2	Piedalīšanās Latvijas un Lietuvas foruma pirmajā kongresā.
4.	Tallina Igaunija	4	Piedalīšanās pieredzes apmaiņas braucienā par pilsonības un valodas prasmes pārbaudes jautājumiem.
5.	Kārdifa Lielbritānija	1	Piedalīšanās Eiropas Valodas prasmes pārbaudītāju asociācijas (ALTE) 31. sanāksmē par valodas prasmes vērtēšanas un pilsonības jautājumiem.

Pārvaldes struktūrvienību adreses un tālruni

Smilšu ielā 1/3, Rīgā, LV-1050
tālrunis: (+371) 7814001, telefakss: (+371) 7814005
sākulapa: <http://www.np.gov.lv>
e-pasts: np@np.gov.lv
ic@np.gov.lv

Smilšu ielā 1/3, Rīgā, LV-1050

Priekšnieka birojs	7814001
<i>Priekšnieka palīgs</i>	7814008
Administratīvi saimnieciskā daļa	7814214
Ārējo sakaru daļa	7814213
Finanšu daļa	7814210
Informācijas centrs	7814235
<i>Preses sekretārs</i>	7814159
Informācijas tehnoloģiju daļa	7814237
Juridiskā daļa	7814004
Pilsonības lietu daļa	7814006
Vispārējā daļa	7814009

Elijas ielā 17, Rīgā, LV-1050

Metodikas un eksaminācijas centrs 7204351

Pārvaldes reģionālo nodaļu un to filiāļu adreses un tālruni

Daugavpils nodaļa	Ģimnāzijas ielā 27, Daugavpilī, LV-5401	5422750
Jēkabpils filiāle	Draudzības alejā 9, Jēkabpilī, LV-5200	5234060
Krāslavas filiāle	Skolas ielā 7, Krāslavā, LV-5601	5623347
Jelgavas nodaļa	Lielajā ielā 6, Jelgavā, LV-3000	3022184
Aizkraukles filiāle	Rūpniecības ielā 9, Aizkrauklē, LV-5101	5122503
Bauskas filiāle	Zaļajā ielā 12, Bauskā, LV-3900	3927784
Dobeles filiāle	Brīvības ielā 15, Dobelē, LV-3701	3721343
Ogres filiāle	Brīvības ielā 33a, Ogrē, LV-5000	5044350
Liepājas nodaļa	Roņu ielā 1, Liepājā, LV-3401	3426070
Rēzeknes nodaļa	Baznīcas ielā 19, Rēzeknē, LV-4601	4622020
Gulbenes filiāle	Ābeļu ielā 2, Gulbenē, LV-4401	4471462
Ludzas filiāle	Stacijas ielā 46, Ludzā, LV-5701	5725080
Madonas filiāle	Blaumaņa ielā 3, Madonā, LV-4801	4860098
Rīgas Pārdaugavas nodaļa	E. Smiļģa ielā 46, Rīgā, LV-1002	7409838
Jūrmalas filiāle	Dzintaru prospektā 14, Jūrmalā, LV-2015	7764122
Rīgas Vidzemes un Latgales nodaļa	Burtnieku ielā 37, Rīgā, LV-1084	7562027
Saldus nodaļa	Striķu ielā 2, Saldū, LV-3801	3823743
Tukuma filiāle	Pasta ielā 29, Tukumā, LV-3100	3125841
Valmieras nodaļa	Rīgas ielā 50, Valmierā, LV-4200	4223962
Ventspils nodaļa	Pils ielā 12, Ventspilī, LV-3600	3624105

THE ANNUAL REPORT – 2005 (SUMMARY)

GENERAL STATISTICAL INFORMATION ON THE RESIDENTS OF LATVIA

According to the data of the Office of the Citizenship and Migration Affairs, Ministry of the Interior (as at January 1, 2006) there were **2, 290, 765** residents in Latvia, including **1, 834, 282** citizens of Latvia (80.07 %), **418, 440** non-citizens (18.27 %) and **38, 043** aliens and stateless persons (1,66 %).

59.0 % of the residents of Latvia were Latvians, 28.5 % – Russians, 3.8 % - Belarussians, 2.5 % - Ukrainians, 2.4 % - Poles, 1.4 % - Lithuanians and 1.9 % - persons having other ethnic origin. 66.5 % of the non-citizens were Russians, 13.2 % - Belarussians, 9.47 % - Ukrainians, 3.44 % - Poles, 2.97 % - Lithuanians and Estonians and 4.42 % - persons having other ethnic origin.

The number of non-citizens has decreased by about 316,000 since the beginning of the naturalization process on February 1, 1995. In 2005 the number of non-citizens has decreased by about 33,593. The number of non-citizens decreases also due to the acquisition of citizenship of another state, emigration and decease.

THE TASKS AND STRUCTURE OF THE NATURALIZATION BOARD

The Naturalization Board (hereinafter – the Board) is a state administrative institution functioning under the supervision of the Ministry of Justice and ensuring the implementation of the Law on Citizenship as well as coordinating integration process of the society of Latvia within its powers. The main **objectives** of the Board are as follows:

- Qualitative solution of citizenship issues and raising the prestige of the citizenship of Latvia;
- Coordination of integration process of the society of Latvia within its powers.

The main **tasks** of the Board are as follows:

- To consider persons' naturalization applications and to work out draft legal acts on granting the citizenship of Latvia through naturalization to the Cabinet of Ministers or to take a decision about refusal of naturalization;
- To develop materials for testing the applicants for the citizenship of Latvia (hereinafter – the applicants) knowledge of the basic principles of the Constitution of the Republic of Latvia, the text of national anthem, the history of Latvia and the proficiency in the Latvian language, as well as to ensure working out of the necessary methodological and study aids;
- To test the applicants' knowledge of the basic principles of the Constitution of the Republic of Latvia, the text of national anthem, the history of Latvia and their proficiency in the Latvian language;
- To participate in the process of drafting policy planning documents and legal acts, as well as to prepare opinions on the draft legal acts worked out by other institutions;
- To inform the society on the activities of the Board.

The Board's **structure** is based on the regional principle, namely, the regional branches and their sub-branches have been set up taking into account the number of non-citizens in each administrative territory and its geographic location. Regional branches and sub-branches consult the applicants and accept their applications, as well as issue the dockets of the Cabinet of Ministers on granting the citizenship of Latvia. The Citizenship Department in co-operation with the regional branches review the applicants' files, check the submitted documents and prepare draft decrees of the Cabinet of Ministers on granting the citizenship of Latvia through naturalization and restoration of the citizenship of Latvia, as well as draft decrees of the Head of

the Board on registration of the status of a citizen of Latvia and recognition of a child to be a citizen of Latvia.

Changes in the structure had been made to ensure the tasks of the Board were carried out effectively. At the beginning of 2005 the Board had 10 structural units in the Central Office, 9 regional branches and 14 sub-branches.

The number of the staff units in 2005 was as follows: 132 civil servants and 45 employees. .

RESULTS OF THE ACTIVITIES OF THE NATURALIZATION BOARD

Drafting legal acts

In 2005 the Cabinet of Ministers adopted the following legal acts to facilitate the implementation of the Board's tasks:

- Regulations of the Cabinet of Ministers No. 137 (on 22 February 2005) "The Regulations of the Naturalization Board".

Adoption of the regulations was based on the necessity to harmonize legal acts pertaining to the activities of the Board with State Administration Structure Law and Administrative Procedure Law. According to the regulations the Board is a state administrative institution supervised by the Minister of Justice.

- Regulations of the Cabinet of Ministers No. 526 (on 19 July 2005) "Regulations of the Price-list of Paid Services of the Naturalization Board".
- Regulations of the Cabinet of Ministers No. 624 (on 23 August 2005) "Amendments to the Regulations of the Cabinet of Ministers No. 34 (on 2 February 1999) "The Procedure for the Acceptance and Review of Naturalization Applications". The amendments ensure implementation of article 15 (on naturalization of children) of the Law on Citizenship as regards children who have not reached the age of 15 and whose parents have acquired the citizenship of Latvia through naturalization.

The officials of the Board participated in the working group set up by the Prime Minister of the Republic of Latvia to consider eventual amendments to the Law on Citizenship and to prepare a draft law on the amendments to the Law on Citizenship, however further movement of the draft law has been suspended.

Facilitation of the examination procedure

A working group was set up in the Board to optimize the examination of the proficiency in the Latvian language and the examination of the basic principles of the Constitution of the Republic of Latvia, the text of the national anthem and the history of Latvia.

As a result proposals to improve the content of the examinations were prepared. Work has been started to prepare the following draft regulations:

- Draft regulations to "Amendments to the Regulations of the Cabinet of Ministers No. 33 (on 2 February 1999) "Regulations on the Examination of the Proficiency in the Latvian Language and the Examination of the Knowledge of the Basic Principles of the Constitution of the Republic of Latvia, the Text of the National Anthem and the History of Latvia for Persons Who Wish to Acquire the Citizenship of Latvia Through Naturalization"" was prepared to change the terms concerning retaking of the examination of the proficiency in the Latvian language and the examination of the knowledge of the basic principles of the Constitution of the Republic of Latvia, the text of the national anthem and the history of Latvia (hereinafter the examination of the knowledge), to enlarge the number of persons having health problems to facilities for taking the examination of the language proficiency and the examination of the knowledge, as well as to apply stricter demands as to the assessment of the Latvian language

proficiency to the persons whose language proficiency has been tested in a centralized examination of the Latvian language and literature in a primary or secondary educational establishment.

- Draft regulations to “Amendments to the Regulations of the Cabinet of Ministers No. 34 (on 2 February 1999) “The Procedure for the Acceptance and Review of Naturalization Applications” was worked out to harmonize it with draft regulations to “Amendments to the Regulations of the Cabinet of Ministers No. 33 (on 2 February 1999) “Regulations on the Examination of the Proficiency in the Latvian Language and the Examination of the Knowledge of the Basic Principles of the Constitution of the Republic of Latvia, the Text of the National Anthem and the History of Latvia for Persons Who Wish to Acquire the Citizenship of Latvia Through Naturalization””, as well as to introduce a stricter procedure for the applicants who have no valid reason for not arriving at the examination.

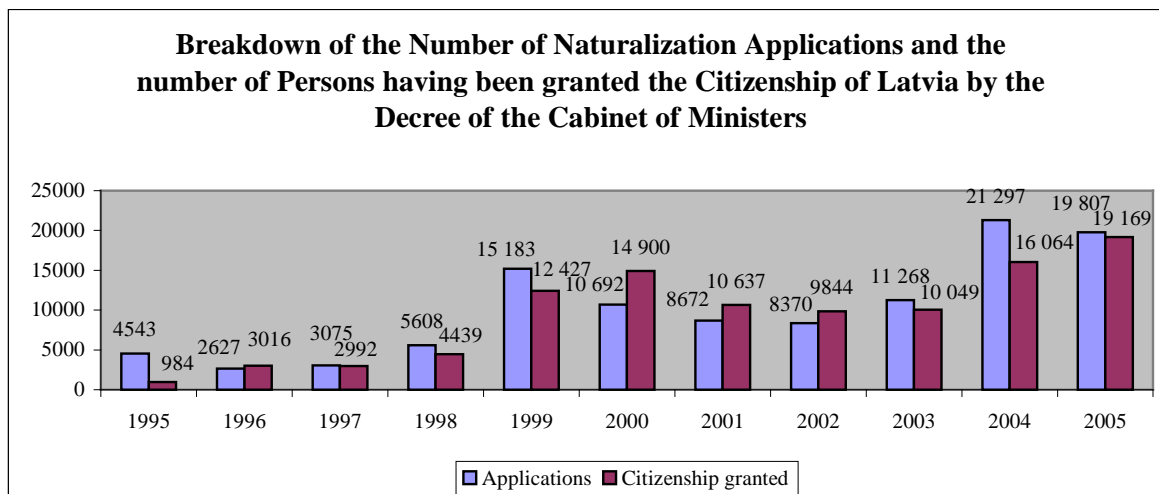
In November 2005 the Board worked out “Informative Report on the Analysis of the Risk of Danger to the State in the Naturalization Process and the Measures for Preventing It”. Alongside with other proposals the Board suggested to implement definite activities to strengthen security of the examination procedure for the citizenship applicants:

- To install video surveillance cameras in places where examinations are held in Rīga, Jelgava, Daugavpils, Rēzekne, Liepāja and Ventspils;
- To introduce a centralized procedure for development and regular delivery of examination materials to the examination commissions of Daugavpils, Jelgava, Liepāja and Rēzekne regional branches of the Board;
- To ensure a permanent and regular rotation of examination commissions in the territories near Rīga. The Methodology and Examination Centre will also be testing the applicants in Rīga, Rīgas district and Jūrmala, as well as in Aizkraukle, Cēsis, Limbaži, Ogre, Tukums, Valka and Valmiera;
- To make audio-tapes for testing speaking at the examination of the proficiency in the Latvian language and to ensure complete supervision of this part of the examination;
- To improve the content and procedure of examinations for naturalization to meet the standards of the Association of Language Testers in Europe.

Ensuring the Process of Acquisition of the Citizenship of Latvia

Naturalization

In 2005 the Board received **19, 807** naturalization applications and **19, 169** persons including **1, 521** children until the age of 15 were granted the citizenship of Latvia through naturalization (see Diagram No.1).

Persons at the age of 18 to 30 years have submitted 30.3 % of naturalization applications. People belonging to this age group are the most active part of the society. Acquisition of citizenship increases their chances for education, career and traveling.

Representatives of the three biggest national minorities have submitted 90 % of naturalization applications in 2005: Russians – 69.3 %, Ukrainians – 10.5 % and Belarussians – 10.2 %.

The number of applications submitted by people of the same ethnic origin proves that in 2005 the most active were Ukrainians (4.9 %), Russians (4.5 %) and Poles (4.4 %).

As regards their educational background, 55.4 % of the applicants had secondary education, 23.3 % – tertiary education, 19.5 % – primary education, but 1.7 % had incomplete primary education. The number of applicants having primary education has increased, but the number of applicants having tertiary education has decreased.

In 2005 the number of applicants whose Latvian language proficiency does not meet the naturalization requirements has increased. In 2004 89.8 % of applicants passed the examination of the proficiency in the Latvian language, but in 2005 – 83.9 %. In 2004 96.2 % passed the examination of the knowledge, but in 2005 – 95.1 %.

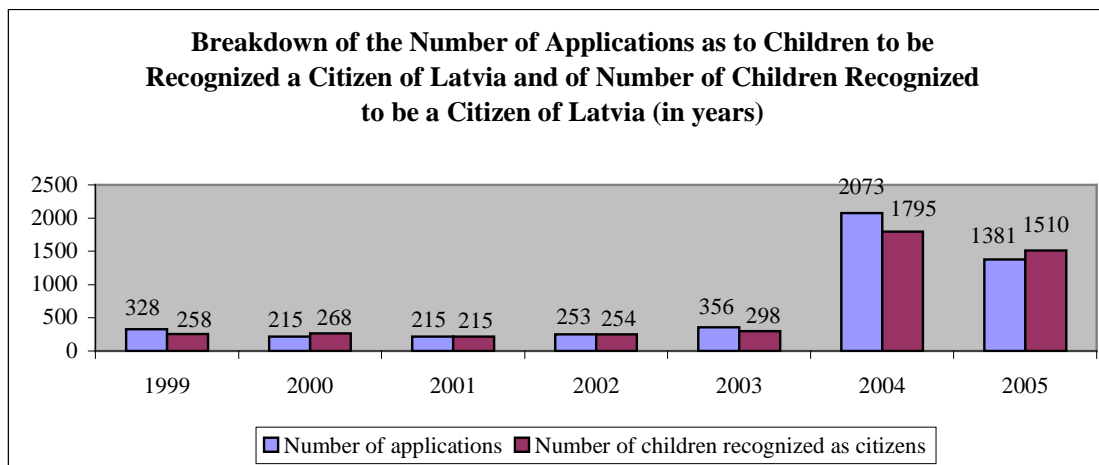
Recognition to Be a Citizen of Latvia through Registration of the Status of a Citizen of Latvia

In 2005 the Board accepted **960** applications to register the status of a citizen of Latvia (17 applications more than in 2004). **948** persons were recognized to be a citizen of Latvia and the Board registered their status of a citizen of Latvia (including 55 underage children who were recognized to be a citizen of Latvia together with a parent).

Recognition of a Stateless Persons' or Non-citizens' Child Born in Latvia after August 21, 1991 to be a Citizen of Latvia

The Board accepts and reviews applications as to recognition of a stateless persons' or non-citizens' child who was born in Latvia after August 21, 1991 to be a citizen of Latvia according to the Law on Citizenship (Article 3¹). The Head of the Board makes a decision on recognition of such a child to be a citizen of Latvia.

In 2005 the Board accepted **1,381** applications to recognize a child to be a citizen of Latvia. **1,510** children were recognized to be a citizen of Latvia in 2005 (see Diagram No. 2).

As at 31 December 2005 there were **13, 570** children born in Latvia after August 21, 1991 whose parents had not used the possibility to submit application on recognition of a child to be a citizen of Latvia. To compare with the beginning of the accounting period this number has decreased by **1, 798** persons.

Restoration of the Citizenship of Latvia

The Board accepts and reviews applications as to restoration of the citizenship of Latvia according to the Law on Citizenship (Article 25). In 2005 nobody submitted such an application to the Board.

Ensuring the Process of Loss of the Citizenship of Latvia

Renunciation of the Citizenship of Latvia

The Board accepts and reviews applications as to renunciation of the citizenship of Latvia from persons who have or have been guaranteed the citizenship of another state according to the Law on Citizenship (Article 23).

In 2005 the Board accepted **359** applications as to renunciation of the citizenship of Latvia and **444** persons lost it. The most common reason for renunciation of the citizenship of Latvia was acquisition of the citizenship of Russia (179), Germany (64) or Belarus (45).

Deprivation of the Citizenship of Latvia

The Board reviews verification files on deprivation of the citizenship of Latvia according to the Law on Citizenship (Article 24). The Board opens a verification file at its own initiative, on application of a state or local self-government institution as well as on application of a natural person. The citizenship of Latvia may be deprived of by a decision of a regional court.

In 2005 the Board opened **153** verification files on deprivation of the citizenship of Latvia. The majority of them (142) were opened because of dual citizenship.

Supervising and ensuring the quality of the procedure of acquisition and loss of citizenship

Citizenship Department of the Board has ensured supervision of all files concerning acquisition and loss of the citizenship. Legal Department of the Board has carried out legal supervision of 10 % of naturalization files, all files pertaining to registration of the status of a citizen of Latvia, recognition of a child to be a citizen of Latvia and loss of citizenship, but the Deputy Head of the Board has carried out additional supervision of one third of naturalization files and all other files pertaining to acquisition and loss of the citizenship.

To ensure a standardized assessment of the applicants' Latvian language proficiency, analysis of the applicants' written works was carried out in the examination sectors of regional branches of the Board. Attention was also paid to the assessment of applicants' works, filling in the assessment forms and other documents of examinations.

In September 2005 a Board's working group for optimization of the examination process was set up. As a result proposals for improvement of the content of the examination of proficiency in the Latvian language and the examination of knowledge were prepared. Preparation of draft amendments to the regulations of the Cabinet of Ministers No. 33 (2 February 1999) "Regulations on the Examination of the Proficiency in the Latvian Language and the Examination of the Knowledge of the Basic Principles of the Constitution, the Text of the National Anthem and the History of Latvia for Persons Who Wish to Acquire the Citizenship of Latvia Through Naturalization" and to the regulations of the Cabinet of Ministers No. 34 (2 February 1999) "The Procedure for the Acceptance and Review of Naturalization Applications" had been started.

One of the activities included in the "Informative Report on the Analysis of the Risk of Danger to the State in the Naturalization Process and the Measures for Preventing It" was setting up and ensuring the work of an Interior Audit/Anticorruption Department in the Board.

COMMUNICATION WITH SOCIETY

The Board pays great attention to information and education of the society on the issues of citizenship and integration. This has a direct influence on raising the prestige of the citizenship and the non-citizens' attitude to acquisition of the citizenship of Latvia.

Information of Society

The Board carries out information work through its structural units – Information Centre, regional branches and sub-branches in cooperation with mass media, self-governments, educational establishments and non-governmental organizations. Different information activities aimed at facilitating civic participation and integration of society have been organized.

The Board has information centres in Rīga, Liepāja, Daugavpils and Rēzekne. Their task is to ensure the Board's link with society, provide information on the activities of the Board, the issues of citizenship and integration of society.

In 2005 the Board's home page on the Internet (www.np.gov.lv) was visited approximately 130,000 times, i.e. at an average 356 times a day: in Latvian – 54 %, in Russian – 39 %, but in English – 7 % of all visitors. A new chapter "New citizens" was added to the Board's website in Latvian. It contains a list of persons who have been granted the citizenship of Latvia through naturalization.

With the help of the **toll-free hotline "800 20 50"** anybody could acquire a free of charge consultation on all issues pertaining to the citizenship. In 2005 7, 451 persons used the toll-free hotline.

Mobile exhibition "Citizenship in Latvia and in the European Union" had been updated and improved. In 2005 it was displayed in the premises of the Executive Boards of Zemgales, Ziemeļu and Latgales Suburbs of Rīga, Olaines Adult Education Centre and the Rīga City Council.

The regional branches of the Board organized information days in cooperation with self-governments, educational establishments and non-governmental organizations to inform all

interested persons about the issues of acquisition of the citizenship of Latvia, the citizenship of the European Union and the examinations for acquisition of the citizenship of Latvia through naturalization as prescribed by the Law on Citizenship. In total 116 information days were organized in 2005.

Implementation of projects

The objective of the project **“Pupils’ Competition “On the Way to a Civil Society”**” was to promote young people’s legal education and their participation in the development of a civil society in Latvia. The competition has been organized since 1997.

In the school year 2004/2005 the team of Olaines Mechanics and Technology College, the winner of the competition, received the main prize – a trip to Slovenia.

The Government of the United States of America and the Information Bureau of the Council of Europe financed this project.

The objective of the project **“Implementation of the Fast Track Latvian Language Training Programme for Facilitation of the Naturalization Process in Latvia”** was to offer the citizenship applicants a possibility to improve their Latvian language proficiency necessary for naturalization by attending free of charge, intensive Latvian language training courses. In 2005 such courses were organized with the organizational support of the UNDP and the financial support of Sweden, the United Kingdom and the United States. In total 1,995 applicants for the citizenship of Latvia attended the courses in 2005 being organized in Balvi, Daugavpils, Jelgava, Jēkabpils, Jūrmala, Ogre, Rīga, Vangāži and other places in Latvia.

COOPERATION WITH INSTITUTIONS AND ORGANIZATIONS IN LATVIA AND ABROAD

The Board regularly co-operates with **mass media** by furnishing information on the activities and plans of the Board as well as statistical information on the process of acquisition and loss of the citizenship of Latvia. On 2 February 2005 a press conference was organized on the occasion of the anniversary of the Board. Representatives of mass media were informed about the Board’s achievements during its 10 years of work.

Cooperation with state institutions

The officials of the Board have participated in several working groups and Councils:

- The Council set up by the Minister for Special Assignments for Society Integration Affairs to inform and provide consultations to the Secretariat on the issues pertaining to civil society in Latvia;
- The working group of the Ministry of Justice to work out a draft law on amendments to the Law on Citizenship;
- The working group set up by the Secretariat of the Minister for Special Assignments for Society Integration Affairs to work out basic principles of the National Programme “Integration of Society in Latvia for 2006 – 2010”;
- The Civil Society Council of the Secretariat of the Minister for Special Assignments for Society Integration Affairs;
- The working group set up by the Ministry of Foreign Affairs to implement the recommendations of the UNO Human Rights Committee concerning the education reform;
- The working group for drafting amendments to the Law on Immigration and other legal acts to introduce the Integration declaration;
- The Evaluation Commission for the Phare Grant Programme 2003 project of the National Programme “Promotion of Integration of Society in Latvia” administered by the Society Integration Foundation;

- The Consultative Council set up by the Secretariat of the Minister for Special Assignments for Society Integration Affairs to coordinate and implement the Support Programme for the Diaspora of Latvians (2004 – 2009);
- The Consultative Council for the asylum issues in the EQUAL Project “Step by Step”.

Cooperation with self-governments

The Board has closely cooperated with all levels of self-governments to inform the society and to facilitate the integration of society. Informative materials of the Board have been disseminated with the help of the information and visitors' centres and libraries of self-governments. Solemn ceremonies to issue docketts of the Cabinet of Ministers on granting the citizenship of Latvia have been organized in cooperation with self-governments. In 2005 71 such ceremonies were organized. The most important among these was the solemn ceremony in the Salaspils Town Council on the occasion of the 100, 000th person having acquired the citizenship of Latvia through naturalization. The regional branches of the Board have also taken active part in the implementation of different projects of self-governments. In cooperation with civil registration offices of self-governments parents, who are non-citizens, were informed about the procedure of recognition of their child, who was born in Latvia after August 21, 1991, to be a citizen of Latvia.

Cooperation with educational establishments

The Board in cooperation with educational establishments and education boards carried out work to inform students and teachers about the issues pertaining to the citizenship. The students and teachers of national minorities schools were informed about the possibilities and the procedure of acquisition of the citizenship of Latvia, the citizenship of the European Union, as well as the issues of integration of society. Informative materials have been disseminated in educational establishments with the help of education boards. In the framework of activities in honour of the Proclamation of the Republic of Latvia, different Citizenship day events took place in the schools of Latvia. Several important competitions for pupils have taken place in Rīga and in regions. The objectives of the competitions were to enhance the civil self-confidence of pupils, to strengthen their patriotic feelings, as well as to facilitate their interest in the processes taking part in the State. At the beginning of 2005 the Information centre of the Board in cooperation with the Methodology and Examinations Centre and the Pārdaugavas Regional Branch worked out a questionnaire for the opinion poll of applicants – pupils of educational establishments. The aim was to find out the level of proficiency in the Latvian language of pupils of secondary schools and their attitude to the use of the Latvian language. The opinion poll will continue until the summer of 2006.

Cooperation with non-governmental organizations

The Board has also been co-operating with non-governmental organizations in the field of information on the issues of acquisition of the citizenship of Latvia and promotion of integration of society. In 2005 the Board was a cooperation partner in the implementation of three projects developed by non-governmental organizations.

The regional branches of the Board had an active cooperation with organizations of national minorities to inform them about acquisition of the citizenship of Latvia and to participate in different activities organized for national minorities.

Cooperation with international organizations and foreign institutions

The Board has always focused on co-operation with foreign institutions and international organizations. Constant attention to the work of the Board as well as their support confirm the

importance of citizenship and society integration issues in the domestic and foreign policies of Latvia. The financial support of foreign institutions and international organizations continued also in 2005.

In 2005 the Board hosted 26 visits of officials from various international organizations and institutions, for example, delegation of the Parliament of Sweden, Mr Rolf Ekeus, the OSCE High Commissioner on National Minorities, Mr György Frunda, Chairman of the Monitoring Committee of the PACE of the Council of Europe, H. E. Mr Christian Verdonck, Ambassador of the Kingdom of Belgium in Latvia, H. E. Mr Victor Kalyuzhny, Ambassador of Russian Federation in Latvia, delegation of representatives of the Ministry of the Interior of the Republic of Lithuania, the Ministry of Justice of the Republic of Lithuania and the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Lithuania and other high officials.

Representative of the Board participated in the 27th meeting of the working group of the Council of Europe Committee of Experts on Nationality held in December 2005 at the Palace of Europe in Strasbourg. The Board also continued its co-operation with the Association of Language Testers in Europe (ALTE).

FINANCIAL PROVISION AND ITS EXPENDITURE

The Board accomplishes its tasks having the funds allocated by the State. The summary balance for 2005 can be seen in Table No.1

Table No. 1

Assets and Liabilities of the Naturalization Board (Summary Balance of 2005)

No.	Item	At the beginning of 2005 (LVL)	At the end of 2005 (LVL)
1.	Assets:	268,780	157,881
1.1.	Long-term investment	73,331	37,512
1.2.	Current assets	195,449	120,369
2.	Liabilities:	268,780	157,881
2.1.	Equity capital	225,910	110,655
2.2.	Creditors	42,870	47,226

In accordance with the Law on the State Budget for 2005 the Board implemented its main tasks (acquisition and loss of the citizenship of Latvia, coordination of the process of integration of society within its competence) from the State budget programme “Naturalization” (see Table No.2).

Table No. 2

Expenditure of the Funds for the State Budget Programme “Naturalization”

No.	Item	2004 (LVL)	2005	
			Planned (LVL)	Actual execution (LVL)
1	Income (in total)	700, 701	731, 341	731, 341
1.1.	Subsidy from general income	696,301	726,341	726,341
1.2.	Paid services and other income	4, 400	5, 000	5, 000
1.3.	Foreign financial aid			
2	Expenses (in total)	700, 701	731, 341	731, 341
2.1.	Maintenance expenses (in total)	700, 701	731, 341	731, 341
2.1.1.	Salaries	371, 805	378, 865	378, 865
2.1.2.	Compulsory social insurance contribution	89, 310	91, 268	90, 810
2.1.3.	Business trips	6, 206	6, 200	6, 038
2.1.4.	Pay for services	181, 656	195, 886	196, 687
2.1.5.	Acquisition of materials, power resources, water, stock	51, 358	59, 000	58, 820
2.1.6.	Acquisition of books and magazines	366	122	121
2.2.	Expenses for capital investment incl.:	0		0
2.2.1.	Investments	0		0